

B 2660.

~~6050~~

Paragraf 330.
E. de Najac, A. Millaud

Eestirahwa Museumile

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

Tu 276

Eestirahwa Museumile

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. ++

Paragraf 330

Naliskaatuse

E.de Najac ja Alb. Millaud.

Tõlkinud: L. Simm.

ENSVM
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviramatukogu

45421

Wanemuise näitelawa

Juuni kuul 1917.

T e g e l a s e d :

Vaucresson.
 Anais, tema naene.
 Cecile, nende kasulaps.
 De Portenville, adwokat.
 Adele, tema naene.
 Artur de Vlansec.
 Jean Belgarde, museumiteener.
 Trousselet, politseikommisar.
 Dr. Oskar, ärst.
 Benjamin.
 Coquet, politseiagent.
 Baptiste.
 Kohtuteener.
 Kaks politseiametnikku.
 Teener.

Tegewuse koht: Paris.

Aeg: Olewik.

I. WAATUS.Politsei büro.

Tagasäinas pahemal pool wahituppa wiiw uks, paremal pool 2 väikest riiwidega ust. Pahemal pool ees väike uks. Keskel paremal pool kirjutuslaud. Paremal pool aktide riiul. Keskel lahtine kapp kodu apteegiga j. n. e. Kontori sisseseade neli tooli, üks polster- tatud leentool politseikommissari jaoks paremal pool kirjutuslauda, sääl ees üks tool. Laual äktid, paber, tint, suled j. n. e. Keskel taga kirjutusepult.

Parem ja pahem pool näitleja poolt.

I. etteaste.

Trousselet istub toolil paremal pool, üks käsi kuuest väljas. Benjamin põlwitab tema ees, hõõrub teda käega.

Trousselet. Ah - hõõruge kõwemini, Benjamin hõõruge - ah - Teie teete mulle haiget! Küllalt!

Benjamin. Ma ei ole sugugi wäsinud.

Trous. (touseb üles). Aga mina olen - küllalt, ütlen ma Teile. (Tõmbab kuue selga). Aida- ke mulle kuue selga. Politsei kommisar ei woi ennast ometi niisuguses olekus näha lasta, see woiaks tema auule kahju teha.

Benj. Kui tal aga jooksja on.

Trous. Teil on õigus. Ja arst ei tule ikka weel mitte. (Läheb kirjutuslaua juurde).

Benj. Küll ta juba tuleb, komisari herra. (Wõtab 2 akti laualt). Kas Teie ei tahaks wahepääl aruandeid läbi waadata. (Annab talle ühe akti).

Trous. (kirjutuslaua juures seisest). Kui see olema peab, Benjamin - ah - Niisugune jooksja ei ole nalja asi, see rändab ühest kohast teise. (Wiskab akti laua pääle).

Benj. (annab talle ümbriku sees ühe teise). Politseiülema ringkiri.

Trous. Need saadavad ka ühtelugu ringkirja-
sid - ja, sääl ei ole neil mitte jooks-
jat. (Loeb ringkirja). Politsei walitsus;
kölbluse politsei jaoskond!

Benj. Ah! - Kölbluse politsei! Palun kommis-
sari herra, lugege kowasti.

Trous. Minu armas herra Benjamin, ma ei tead-
nud seda, et Teie niisuguse kirjanduse
sober oleté.

Benj. Arst tuleb praegu.

Oskar (tuleb keskelt).

2. etteaste.

Oskar (paneb kübara kirjutuslauale).

Trous. Ükskord ometi! Jätke meid üksi, Benja-
min.

Benjamin (näitab ringkirja pääle). Ega Teie
seda ilma minuta ei loe?

Trous. Midä siis?

Benj. Kölbluse politsei ringkirja. (Läheb kes-
kelt ära).

3. etteaste.

Trous selet. Oskar.

Oskar. Noh, kuidas käsi käib?

Trous. Halwasti. Ükskord on walu siin, teine
kord sääl.

Oskar. See on rändaw rheumatismus.

Trous. Doktor, Teie peate mind läbi katsuma.

Oskar (waatab kella). Nüüd ma ei saa - mul on
ainult weel 5 minutit aega - ja siis olen
ma liig rahutu. Homme kirjutan ma nimelised
abielulepingule alla - see äritab ini-
mest - katsuge kord minu pulssi.

Trous. (pahaselt). Lubage - , Teie peate minu
pulssi katsuma.

Oskar. Minu onu, herra de Portenville -

Trous. See kuulus adwokat?

Oskar. Ootab mind kohtukojas, et lepingut
ülestähendada.

Trous. Kas Teie ei leia, et mul palawik on?

Oskar. Mitte nonda, nagu minul. Wäga tore
partii - minu pruudi nimi on Cecile; ta on

proua Vaucresson sugulane. Õieti pidin ma ütlemä, herra ja proua Vaucresson sugulane; aga need elawad juba 3 aastad lahus.

Trous. Nagu mina proua Trousselet'ga, minu rheumatismuse pärast. Te kiskus ikka aknaid lahti.

Oskar. (ilma et päält kuulaks) Minu onu, herra de Portenville sobitas nimelt selle partii. Kole palju raha - ja pääle selle tore tüdruk! See äritab - katsuge ainult minu otsaesist!

Trous. Katsuge ometi parem minu otsaesist.

Oskar. Ei, praegu mitte, kuni ma tagasi tulen. Mu mõtted on wähe laiali. Wõtke wahepääl üks jalawann sinepiga, see rahustab erkusid.

Trous. Kümme minutit?

Oskar. Kakskümmend minutit - kümme Teie jaoks, kümme minu jaoks. Jällenägeniseni! (Keskest ära).

Trous. Kümme minutit teie jaoks - see puudus mul weel! (Hüüab). Benjamin!

Benjamin. (tuleb keskest).

4. etteaste.

Trousselet. Benjamin.

Benj. Kommissari herra?

Trous. Lase wett soojaks teha ja too mulle sinepit.

Benj. Mistarwis?

Trous. Jalawanni jarwis.

Benj. Seda tahate siin wõtta?

Trous. Siin - wastuwõtmise teas? Teie olete pääst lage, Benjamin. Ei, sääl raamatukogus. (Istub).

Benj. Illus, siis tahan ma ainult gaasi põlema panna. (Tuleb Trouselet juurde).

Kommissari herra, ärge unustage ringkirja. (Pahemalt poolt uksest ära).

5. etteaste.

Trousselet üks.

Trous. Õige, see ringkiri. (Loeb). Ajalehed
 räägivad juba mõnda aega õiglase mee-
 pahaga kaswawast kolwatuses Parisis ja
 meie elumeeste ikka jultunumaks minewa-
 test abielu pühaduse kallale kippumis-
 test. Kõige suuremaks hoolimatuse moodsuks
 peab küll seda arwama, et need herrad
 wiimasel ajal oma laiduwäärt kokkusa-
 misteks teiste naestega isegi awalikka
 asutusi kurjasti tarwitamast ei põlga.
 Mitme agendi läbi on kindlaks tehtud, et
 seda laadi salajaid kokkusaamisi kohtu-
 koja vestibüülis, Parlamendi korridorides
 ja isegi awalikkude kogude ja muuseumi
 saalides peetakse.
Benj. (astub wiimaste sõnade juures sisse).

6. etteaste.

Endine Benjamin.

Benj. See on ju huwitaw.

Trous. (edasi lugedes). Isegi kõige auusama-
 tes paikades peawad need herrad oma lu-
 bamata kokkusaamisi ja äratawad selle
 läbi awalikku meelepaha, mis tõsiselt
 järelnõtlemata paneb.

Benj. (Trousset taga seistes). Wäga õige.

Trous. Noh, Benjamin?

Benj. Gaas poleb juba! Palun edasi!

Trous. (loeb edasi). Meie kutsüme Teid üles,
 komisari herra, igat § 330 rikkumist, mis
 iga awaliku pahameele sünnitemist kõlbe-
 lusewastaste tegude läbi wangistusega
 karistab, waljult waiwama.

Benj. Aga oieti on rheumatismuse juures

Trous. Benjamin, tooge parem siiepit.

Benj. Ja ringkirja lopp?

Trous. Lõpp on salajane. Mänge.

Benj. Salajane. Kui kahju. (Keskest ära).

7. etteaste.

Trous. (tõuseb üles ringi waadates). Salaja-
 ne: Meie ei taha Teile mõnda näpunäidet
 andmata jätta, kuidas Teie sarnastel

juhtumistel toimetana peate. Scandali eest peab katsuma võimalikult ära hoida. Waljult mehe vastu, ornalt naese vastu. Ärge kunagi naese vastu wiisakuseta olge, kes wooruse tee pääl pääl -- libastanud on ja käige pehmelt umber. Ärge unustage ialgi, et eksiteele wiimise juures pea alati mees see on, kes algust on teinud." Na, na!

Benj. (ruttab rõõmust särades sisse).

8. etteaste.

Endine Benjamin. Siis agendid.

Benj. Kommissari herra, kommissari herra!

Trous. Mis lahti on?

Benj. \$330. rikkumine!

Trous. Ära karju nii, lollpää, rabanduse wõib saada.

Benj. (sumbutatud häälega). Kahe armastaja kinniwõtrine museumi Assyria saalis.

Trous. Hää küll, laske kinniwõetud sisse astuda. Nad peawad ootama, ma tahan enne wanniwõtta. Kus sinep on? (Läheb pahemale poole.)

Benj. Siin.

Trous. Wäga hää - on see eht sinep? (Läheb pahemast uksest wälja).

Benj. (tagumise ukse juures, politseiagentidele). Tooge kinniwõetud sisse ja laske museumi teener oodata.

Agent. Astuge sisse.

Anais (wäljas). Ialgi!

Agent. Ma palun walitsusewõimule mitte vastu torkuda.

Anais (loor ees, astub ruttu sisse tema järel Arthur ja pöörab ennast paremale poole).

9. etteaste.

Benjamin, Anais, Arthur, Politseiagendid.

Anais. Ärge puutuge minusse! (Kõrwale äritult). Oh, minu Jumal, minu Jumal! (Tase Arthurile). Rääkige ometi midagi, wabandage mind, kaitske mind.

Arthur. See on häbematus! See on kuulmata! Kus

on kommissar?

Benj. Ta wõtab sinepiwanni. Oodake teda siin.

Arth. Ja, ma ootan teda siin ja kaeban tema agentide pääle, kes ennast häbematalt ülewal pidanud on. Mis õigusega tohtisite teie mind kinni wõtta?

Benj. Ei ole halb. Sest et Teil museumis oma armukesega rendez-vous oli.

Arth. Minu -

Anais. Armukesega? Armukene ütles ta! Ah! Ah! Ah!

Arth. Taewas - mis Teil wiga?

Anais (lämbunud häälega). See haawamine! Oh, ma lämboun! - Ah! ma ei saa enam! (Langeb paremal pool toolile ja minestab ära).

Arth. Araminestanud! Ruttu, ruttu appi!

Benj. (koduapteegi pääle riiulil näidates).

Sääl on aptek, olge hääd.

Arth. Ruttu natuke nuusutamise spiritust!

Palun, jätke meid üksi.

Benj. Minugipärast. (Agentidele, kes ukse pääl walwawad). Teie woite minna. (Arthurile).

Siin on spiritus. (Araminnes korwale).

Wäiksel on hirm. Alles algaja.

Agendid (keskelt ära).

Benj. (ära pahemale poole).

10. etteaste.

Anais. Arthur.

Arthur (põlwili Anais ees hoiab tal pudelikest nina all). Anais, minu kallis Anais!

Tulge meelega märkusele. Tulge minu juurde!

Anais (lööb silmad lahti). Soowite Teie seda?

Arth. Ma wannun Teile.

Anais (waatab ringi ja tõuseb siis ruttu üles). Üksi! pogeneme! (Awab tagumise ukse poolest saadik). Wahid!

Arthur. Wangis!

Anais. Ah, mis kasu on mul minu hääst kaswatusest! (Nutab). Oh mamma, mamma! (Istub pahemale poole).

Arth. (katsub teda rahustada). Kallis Anais, olge julge. Olge mehine!

Anais. Teil on hää rääkida. Olge mehine! Kas

ma wõin seda? Oh, kallis sõber, miks Te kutsusite mind rendez-vous pääle Monceau parki ja miks ma tulin?

Arth. Seele pärast et meie üksteist armastame, Anais, ja et meie Teie juures oma armastusest enam rääkida ei saa, sest saadik kui Cecile Teie juures elab.

Anais. Ja siis oli nii ilus ilm.

Arth. Sägaw sinine taewas.

Anais. Kui ma seda cleksin teadnud, et teda nii ruttu pilwed katawad. (Eäheb paremale poole.)

Arth. Siis oleksite Teie wihmawarju wõtnud.

Anais. Ja missugune wihm! Taewas halasta! Meie tahtsime koopasse warjule minna. (Istub.)

Arth. Sää! oliwad teised ees.

Anais. Mis jäi meil müüd üle, kui Luxemburgi Museumisse pogeneda!

Arth. Iseenesest moista, selle jaoks museumid ju on.

Anais. Ja mina õnnetu lähen Teie järel Assyria kunsti säali - et Teie ka just selle walima pidite.

Arth. Selle pärast et sää! kunagi kedagi ei ole. Ja siis on ta nii hää soe, päikese poole pääl. Sää! istu selle wäikse pehme pingi pääl, nagu mones monusas buduaris. Ei ole ime, et ma wiimaks Teie käe oma kätte wõtsin ja Teile korwa sosistasin, kuidas ma Teid armastan ja kui wäga ma selle tunni üle rõõmustan, mil Teie ükskord omast mehest lahutatud saate olema. (Istub wäikese püstredeli pääle.)

Anais. Sel silmapilgul kargab wana rauast ebajumala pildi tagast museumiteener wälja, kes kõik päält kuulunud on: "Teie olete mehe naene" hüüab ta mulle.

Arth. "Teie tahate seda naesterahwast kaalustada" hüüab ta mulle -

Anais. Ja meie mõlemad peame temaga ühes siia tulema. Ma uskusin, et ma häbi pärast maa alla wajun. Kes teab, mis ta kõik näinud on. (Tõuseb üles.)

Arth. Sääl ei olnud ju midagi näha. (Touseb üles).

Anais. Ma usun koguni, Teie tahtsite mind suudelda.

Arth. Ma ei wõi seda salata.

Anais. Ja mina oleksin Teile selle eest kõr-wakiilu andnud! Jumal on minu tunnistaja! Museumiteener oleks kõr-wakiilu näinud, kui ta ainult üks silmapilk hiljem oleks tulnud. Arthur, mis kommisar meiega teeb?

Arth. Ta kuulab meid moodu pärast üle.

Anais. Ja siis?

Arth. Ja siis laseb ta meid lahti. Seda ei ole mõelda, et ta asja pääle tõsiselt waatab. Teil ei ole tarwis sugugi rahutu olla.

Anais. Aga kui ajalehed sest asjast teada saawad?

Arth. Ajalehed!

Anais. (istub kirjutuslaua ette toolile). Ajalehed saawad kõik teada. Nad küsiwad kommissari käest järele, see ütleb neile kõik ja skandal on walmis. Mehe naene!

Arth. Juba kolm aastat omast mehest lahus ja nädal pärast lahutatud.

Anais. See annab jälle häädeks märkusteks põhjust. Ja minu sõbrad. Minu hääd sõbrad. Iseäranis Adele, see moodunukk, minu adwokadi, herra Portenville naene, kes nii pirtsakas on ja ometi kindlasti ainult - Sellest tulewad ilusad jutud. Kas teate juba, proua Vanóresson ja see väike Vlansec, need mõlemad on museumis tabatud. Ma ei wõi ennast inimestele enam näidatagi.

Arth. Rahustage ennast, Anais. Kas ma ei ole Teie tulewame abikaas? Mina üks olen selles asjas kohtunik ja mina nõistan Teid wabaks.

Anais. Teie olete väga lahke. Aga kommisar -

Arth. Arge kartke midagi, ma räägin temaga, ma seletan temale Teie piinliku seisukorra ära ja ma ei kahtle mitte, et ta waikima saab, kui ta wiisakas mees on.

II. SI

Anais (tõuseb üles). Teie tegite ka sellega ülekohut, et Teie mind suudelda tahtsite! Kas Teie ei woinud siis mitte oodata?

Arth. Kümme minutit ootan ma juba jälle! Ma olen noor, Anais - ma olen wäga noor. (Wõtab tema käest kinni).

Anais. Seesama lugu nagu muuseumisgi.

Arth. Seesama lugu siin ja igalpool! Täna ja alati. (Tahab teda kaisutada).

Anais. Ettewaatomata inimene! Ma peaks Teid oieti wihkama. (Ulatab talle käe). Na!

Arth. (suudleb tema kätt). Ah! Wähemalt wäike kustutusmaks.

Benj. (tuleb pahemalt poolt).

II. etteaste.

Endised Benjamin.

Benj. (näeb molemaid, kisendab). Pea! O - käe pääle - see ei tähenda midagi. (Läheb puldi juurde).

Anais. Mis ta ütles? -

Arth. Midagi. (Benjaminile). Kuhu jääb kommissar? See herra laseb enese pääle kaua oodata.

Benj. Ta on praegu wanniga walmis ja tuleb kohe.

Arth. (Anais'le). Mõne sõnaga seletan, ma talle terve asja ära ja wiie minuti pärast oleme meie wabad.

Anais. Ma loodan seda.

Benj. (on tagapoolse läinud ja awab teise wäikse ukse paremat kätt). Astuge siia sisse.

Arth. Mis? (Läheb Benjaminini juurde).

Anais (läheb tema järele).

Benj. Kommissari herra tahab kõige enne muuseumiteenrit ülekuulata. Teie kätte tuleb pärast kord.

Arth. See on kuulmata häbematus.

Anais (korwale tahab teda rahustada). Arthur!

Benj. Teie olete kaebelused ja tema on tunnistaja. Tunnistaja tasu on 2 franki tunni eest. Tema aeg on meile kallis. Palun,

- astuge aga siia sisse.
- Arth. Pagan pihta weel kord -
- Anais. Meie peame järelandma. Tulge, mu sõber.
(Tahab Arthuriga tuppa astuda).
- Benj. (lahutab neid). Teie mitte, Madame.
- Anais (karjudes). Meid lahutatakse!
- Benj. (tähtsalt). Hää komme - kõlblus.
- Anais. See on kuulmata - ma protesterin niisuguse ümberkäimise wastu! (Jookseb Arthurile juurde).
- Benj. Mitte wastutõrkuda walitsusewõimule.
Ehk ma pean wägiwalda tarwitama!
- Anais. Oh mu Jumal!
- Benj. Enne kuulatakse Teid üksikult üle ja siis säetakse Teid silm silma wastu.
(Awab esimese ukse paremal pool).
- Anais (tasa Arthurile). Koik on kadunud!
- Arthur (tasa). Salake, andke wale nimi üles.
(Korwale). Pagan wõtku - asi läheb täbaraks.
- Benj. (esimese ukse juures paremat kätt). So, Madame, kondige siia sisse.
- Anais. Mis aitab mulle nüüd minu hää kaswatus. Ah mamma, mamma! (Paremat kätt esimesest uksest ära).
- Benj. (lökkab riiwi ette, Arthurile) Ja Teie -
- Arthur. Mis Teie arwate saja fragilisest?
- Benj. (wihaselt). Weel üks sõna ja siis tuleb kaebtus ametniku äraostmise katse pärast.
- Arth. (korwale). Asi läheb ikka täbaramaks.
(Paremat kätt teisest uksest ära).
- Benj. (lökkab riiwi ette). Ükskord ometi!
- Trous. (astub pahemat kätt eest sisse).

- 12. etteaste.

- Benjamin. Trousselet.
- Trous. Kas mõlemad kinni pandud on?
- Benj. Meesterahwas siin, näesterahwas sääl!
- Trous. (istub kirjutuslaua taha). Laske muuseumiteener sisse tulla.
- Benj. (hüüab keskmise ukse kaudu wälja).
Herra Jean Belgarde! (Läheb ära).
- Jean (astub sisse).

13. etteaste.
Trousselet. Jean.

Jean. Siin!

Trous. Astuge lähemale - wõtke kübar pääst ära. (Istub kirjutuslaua taha).

Jean (paneb kübara kirjutuslaua pääle). Palun.

Trous. Teie nimi?

Jean. Belgarde, Jean, Antoine.

Trous. (näeb kübarat kirjutuslaua pääl). Wõtke kübar ära.

Jean. Palun. (Paneb kübara päha). Gustave, Edmond.

Trous. (kärsitult). Wõtke kübar pääst ära.

Jean (wotab kübara maha, jätab kätte). Palun.

Trous. Teie olete museumiteener?

Jean. Ja pääleselle wooruseauhinna püüdja.

Trous. Ah ja - ma tunnen Teid, Teie olite juba kord siin.

Jean. Ja muidugi - minewal ja üleminewal nädalal.

Trous. Ja ikka kõlbluse wastu eksimiste pärast.

Jean (naeratab lõbusalt). See on minu spetsialiteet.

Trous. Siis asi seisab -

Jean. Ma tahan Teile seda kohe jutustada. (Istub maha).

Trous. Tõuske üles!

Jean. Mul on oma siht, mina ei ole museumiteener nagu teised - mina tahan kõlbluse auhinda kättesaada, teeniste eest awaliku kõlbluse häaks ja iseäranis tahaks ma museumiteenrite auu jälle jälule seada, kes halwas kuulsuses on, et nad salajastele kokkusaamistele kaasa aitawad. Teie mõistate mind ometi?

Trous. Ja, aga ma ei tea ikka weel mitte, kuidas - kui üks meesterahwas ja naesterahwas Teie saali astuwad - kuidas Teie aimate wõi koguni toendada woite, et siin salajase kokkusaamisega tegemist on?

Jean (paneb oma kübara kirjutuslaua ees olewa tooli pääle). See on ju see kawalus. Ma

olen enesele nimelt Assyria kunstimälestuste saali anda lasknud. Olete Teie sääl kord käinud?

Trous. (pahameelega). Jalgi! Kelleks Teie mind peate?

Jean. No ja! Seda ütlevad kõik. Selle pärast on see saal meie elumeeste armsam kokkusaamise koht. Siin arwawad nad ennast tunnistajate eest julged olewat. Ja kui nüüd üks naesterahwas ja ja meesterahwas sinna saali astuwad ja mitte kohe jälle ära ei lähe, siis tean ma otsekohe: "Aha". Ma peidan ennast keskel suure ebajumala pilditaha - ja ootan - ootan üsna kannatlikult - kuni ma esimese kahtlase liigutuse, esimese kahtlase sõna juures omast peidust wälja kargan ja haawatud kõlbluse § 330 kaitse alla wotan. (Tahab kübara pääle istuda).

Trous. Wõtke kübar ära.

Jean (kes juba kübara pääle istunud on, paneb selle porandale ja räägib edasi). Uheksa kümne hulgast.

Trous. Hää küll. Teie leidus ei ole paha.

Jean. Ma päästan kõlbluse, lootuses auuhinna pääle. Igakord, kui nä uhe kodaniku awaliku kõlbluse haawanise pärast ülesandnud olen, lasen ma seda ametikoha poolt tõendada. Sääl tuleb mulle meelde, kommissari herra, et mul Teie käest weel üks tunnistus nõuda on.

Trous. Tunnistus? Mille kohta siis?

Jean. Selle saadiku kohta, keda selle wäikse kübarategijaga kätte saadi. See oli wiiesteistkümmes neljateistkümmes päewa jooksul.

Trous. Ja täna?

Jean (istub maha). Täna tabasin ma uhe noore isandakese monokliga ja uhe dame uhe jalakesega - jalakesega, ütlen ma Teile suurepäraline! Dame oli kahjuks loor ees - abielus naesterahwas - selle jaoks on mul wäga hää silm.

Trous. (wäga uudishimuliselt). Noh - ja mis

Teie nägite?

Jean. Ainult suudlemise katset. Muud weel mitte midagi. Aga suudlemise juures on juba katse karistuse väärt. Kui ma weel üks silmapilk oleksin oodanud - üks jalake, kommissari herra - ! Üks jalake ja-

Trous. Küllalt, küllalt. Mul on päris palaw. Ma kuulan selle dame üle. Teie woite minna. (Touseb üles).

Jean. Aga kommissari herra -

Trous. Teid kutsutakse juba ette, niipea kui Teid tarwis läheb. Teie woite minna.

Jean. Ma tahaksin ainult paluda kommissari herra - selle tunnistuse pärast!

Trous. Pärast - teine kord.

Jean. Ma tulen tagasi. Ma pean kõlbluse auuhinna saama.

Trous. (awab esimese ukse paremat kätt). Ma palun sisseastuda, madame.

Anais (astub ruttu sisse).

I4. etteaste.

Anais. Trousselet.

Anais. Teie olete kommissari herra?

Trous. Ja. (Kõrwale). Ta on imekena.

Anais (elawalt). Noh siis, kommissari herra, ma ei saa Teid mitte kaua oma siinolemisega tülitama; ma tean, et Teie aeg kallis on. Ja kui Teie õiglane olete - (Tahab kirjutuslaua ette tooli pääle istuda).

Trous. (lukkab oma pehme tooli kirjutuslaua juurde). Kas Teie ei tahaks mitte parem siin toolil - minu toolil istet wotta?

Anais. Ah, kommissari herra - Teie olete nii lahke -

Trous. See on minul külgesündinud.

Anais (kõrwale). See läheb iseenesest. (Kõwas-ti). Ma soowin enesele õnne et juhtumine nii õnnelikult seadnud on.

Trous. (meelitatult). Ah - armuline proua -

Anais (istub pehme tooli pääle ja räägib wäga elawalt edasi). Ja kui Teie kõik

põhjalikult teada olete saanud, siis, minu herra - Teie ei tohi mitte wahest uskuda - et - ma palun, istuge ometi.

Trous. (wäga meelitatud). Ah, armuline proua - (Istub kirjutuslaua ette toolile).

Anais (jutustab edasi). Kui ma kurja oleksin teinud, kommissari herra, siis oleksin mina esimene, kes seda ülestunnistab. Aga mul ei ole enesele ühtegi etteheidet teha, ja ma loodan, et Teie -

Trous. Et ma Teid jälle wabaks lasen!

Anais. Wabaks lasen - missugune inetu sõna.

Trous. Tarwitamise läbi pühitsetud.

Anais. Siis minugipärast: nimetame seda "wabaks laskma", aga ühel tingimisel, et see silmapilk sünnib. (Tõuseb üles).

Trous. Wabandage, madame, aga asi peab oma käiku minema.

Anais. Ja kas see käik kaua kestab?

Trous. Oigusel on kindel, aga aeglane käik.

Anais (kõrwale). Mu Jumal, kuidas see lõppema peab! Wahest woin ma - (kõwasti, wäga õrnalt) - Kommissari herra, kas Teil lapsi on?

Trous. (püsti tõustes wenitatult). Ei! Alaline ööteenistus!

Anais. Sellést on mul kahju!

Trous. Mul ka!

Anais. Et meie asja juurde tagasipöörda. Waadake, kahe sõnaga - (Istub).

Trous. Wabandage, madame, aga õieti pean mina Teid ülekuulama. (Istub).

Anais. Laske mind rääkida, me jõuame siis ennemini lõpule. Ma küsin Teilt kommissari herra, Teilt, kes nagu suure ilma mees wälja näeb - Ja, Teie olete ju suure ilma mees.

Trous. Ma tunnen ennast meelitud olewat.

Anais. Teie saate nägema, et see asi õieti kõne wäärteki ei ole.

Trous. Minu armuline - aga õieti pidin mina-

Anais. Laske mind ainult, meie saame siis ennemini lõpule. Ilm oli nii ilus. Ma läksin

Monceau parki päise päewa ajal kõndima -
 aburwiisakasse kohta päise päewa ajal - Mon-
 ceau parki! Ma tean mis Teie ütelda taha-
 - te! Sääl on üks koobas. Aga selles olid
 juba teised sees, selles koopas. Täewas
 oli wahepääl pilwe läinud, wihmas walas
 kui oa warrest. Ja minu tualett! Tualett
 sy Worthi juurest. (Tõuseb üles ja läheb
pahemale poole). Teie woite ise näha, kom-
 missari herra. Ja nüüd küsin ma, kas ei
 ole see mitte päris loonulik, et selle
 tarwis, et üht Worthi tualetti määrjaks
 saamise eest kaitsta, museumi kõrwalisse
 saali warjule mindakse.

Trous. See on õige. Aga Teie ei olnud mitte
 üksi. Teil oli üks kaassüüdlane.

Anais. Kaassüüdlane?

Trous. (näitab taha ukse pääle). Sääl - see
 herra, kes sinna kinni pantud.

Anais. See herra on mees, keda ma armastan,
 kes mind naaseks wõtab ja kellega mul
 õigus on müuseumis käia.

Trous. Aga just Assyrria kunsti mälestuste
 saalis.

Anais. Meie ei tahtnud, et meid nähtakse.

Trous. (ruttu). Teie tunnistate siis üles?

Anais. Midagi ei tunnista ma üles, nul ei ole
 midagi ülestunnistada.

Trous. Museumiteenrä ütéluse järele ei ole
 kahtlust, et -

Anais. See mees ei ole midagi näinud - ta ei
 woinud midagi näha.

Trous. Siiski! Musutamise katsed.

Anais. Musu, mis mitte oma adressi järele
 päräle ei jõudnud - ma pidasin ta wahe-
 pääl kinni.

Trous. Seda kõike saate Teie asja harutami-
 sel ütlena ja Teie adwokat - (Läheb kir-
 jutuslaua taha).

Anais. Asja harutamine - Adwokat?

Trous. Ja, madame. Täna hommikust saadik on
 meie kolbline pind tõusnud. Ajakirjandus
 on lärmi teinud ja walitsud, kes rahu

tahab peab seda lärmi, mida ajakirjandus
lööb tähele panema.

Anais. Mina olen ajakirjanduse ohwer?

Trous. Ja. Wäga kahju, sest Teie äratate minus
elawat sümpatiat, madame! Aga Teie ei wõi
nouda, et mina oma kohaga riskeeriksin.
Ja, kui seda ringkirja ei oleks. Kuidas
säääl ometi seisab? (Pathosega). Ärge hea-
wake ialgi ühte naist, kes seaduse rasku-
se all kannatab. (Lihtsalt). Ma panen Tei-
le ainult kõige tarwilikumad küsõmused
ette. (Istub maha).

Anais. Mida ninetate Teie kõige tarwiliku-
mateks küsimusteks?

Trous. Kas Teie ei tahaks mulle lahkelt ona
nime, seisust, iseloomu ja elukohta üles
anda.

Anais. Mis otstarbeks?

Trous. (pehmelt). Mul on seda protokolli
juurde tarwis.

Anais. Teie tahate -

Trous. Teie wõite siis koju minna. Nii siis
palun -

Anais. Josephine, Arthemise Boulingrin. Ren-
tiere, Rue du bel respiro 6 b.

Trous. (näeratab). Kas Teie ka mitte ei eksi-
nud?

Anais. Teie arwate?

Trous. Juhtub nimelt, et wale nimesid üles-
antakse, mis igatahes raskendawalt asja-
olude pääle mõjub. Pean ma kirjutama:
Proua Boulingrin?

Anais. Ja, mu herra.

Oskar (tuleb tagast sisse).

15. etteaste.

Endised Oskar, pärast Arthur, siis üks
agent.

Oskar. Siin na olen!

Anais (kõrwale). Taewas! Oskar!

Oskar. Teie siin, proua Vaucresson?

Trous. Ah! (Tõuseb üles).

Anais (kõrwale). Lollpää!

Oskar. Missugune juhtumine:

Anais. Mina - ma olen oma nuri ära kaotanud ja olen nüüd siin, et (kõrwale Troussellet-le). Olge kaastundlik!

Trous. Ja, tchtri hehra, mulle paistab, et proua Vaucresson oma nuri ära on kaotanud. Aga nende täpibäälsete seletuste järelle, mis ta mulle äänis -

Oskar. Leiata Teie ta juba kätte. Teie olete ju nii osaw. (Paneb kübara tooli pääle pahemat kätt ja wotab kindad käest).

Trous. Proua Vaucresson, ma ei pea Teid enam kinni. (Tasa). Ma küsin kohe Teie kaassüüdlaselt tema nime.

Anais. Misjacks?

Trous. Et seda protokollisse sissekanda.

Anais. Minu omaga ühes?

Trous. See peab nii olema.

Anais. (Läheb tagapöole).

Oskar. (saadab teda paar sammu). Wabandage, minu armuline, et ma Teid mitte ei seada - aga ma tulin Troussellet juurde, kes väga haige on.

Anais. Waene mees. Rawitsege teda hästi, Oskar.

Oskar. Jällenägemiseni, homme.

Anais. Honseni -

Trous. (awab tagumise ukse ja ütlob agenti-tele, kes sääl taga seisawad). Tenke teelahti! (Kummardab Anais ees). Madame -

Anais. (teeb nagu läheks ta ära). Kommissari herra -

Trous. (läheb üsna ette pahemale poole). Ah! mas doktor, ikka pahemaks läheb. Minu rheumatismus on jälle rändama hakanud.

Oskar. Na, na, küll ne päeme. (Paneb oma pääl Troussellet selja külge). Kõhige ükskord!

Trous. Hum! Hum!

Oskar. Kowemini!

Trous. Hum! Hum!

Oskar. Weel kowemini.

Trous. Hum! Hum! Hum!

Anais. (on jälle sissetulnud, läheb seina äärt mööda ukse juurde paremat kätt ja awab selle).

Arth. (tuleb wälja).
Anais (tasa temale). Tulge ruttu! (Kui nad
 äraminaa tahawad, tuleb üks agent).
Agent. Pea! Siia jääda!
Anais ja Arth. (kõrwale). Tuhet ja tuline!
Trous. (ilma et ennast umber pööraks). Ma üt-
 lesin Teile ometi et Teie tee wabaks te-
 gema peate. Hum! Hum!
Agent. Wabandage! (Ta awab ukse).
Anais ja Arth. (lähewad wälja).
Agent (tagast järele).

I6. etteaste.

Trousselet. Oskar.

Trous. (Oskarile). Asi on küll halb?
Oskar (ennast jälle õigeks ajades). Just was-
 tuoksa, palju parem.
Trous. Tõesti?
Oskar. Päriss tõesti, armas kommissar. Ärge
 kartke. Ütelge arwate Teie, et Teie minu
 tädi uuri kätte leiata?
Trous. Ah - see naesterahwas - ?
Oskar. On minu tädi, ehk õigemini öeldud, minu
 Cecile, minu pruudi tädi. O, tore naene,
 elab omast mehest, kergemeelsest elumeh-
 hest lahus ja saab warsti lahutatud.
Trous. Madame Boulingrin?
Oskar. Ei, madame Vaucresson - see naesterah-
 was -
Trous. Ah so! Õige, see naesterahwas unustas
 ära, oma adressi üles anda. (Läheb kirju-
 tuslaua juurde).
Oskar. Rue Fortuny 6 b. Maja on õieti mehe
 oma, aga see on ta temale jätnud.
Trous. (kirjutab). Rue Fortuny 6 b.
Oskar. Nii siis, jumalaga, Trousselet. Ma tulen
 homme pääle oma abielulepingu allakirju-
 tamist jälle sisse. (Tahab keskest ära
 minna).
Trous. (näitab pahemale poole). Minge siit,
 tohtri herra, säält saate ennemini wälja
 ja ei ole Teil tarwis wahtidest mööda
 minna. Ma näitan Teile teed.

Oskar. Siis püüdke, et minu tädi uuri üles-
leiate.

Mõlemad (pahemat kätt ära).

Coquet (tuleb roomsalt keskelt sisse).

I7. etteaste.

Coquet, siis Vaucresson, Jean, politseiagendid

Coquet, kommissari herra: weel üks eksimine

§ 330 vastu, teine - ta ei ole mitte siin.

Vaucresson (tuleb Jeaniga sisse, nende järel

mitu agenti, ta hoiab Jeani kraest kinni

ja taputab). Wilets: worukael!

Jean. Laske mind lahti! Laske mind!

Agendid (lahutawad mõlemaid).

Coquet (astub wahela). Rahu, rahu, minu herra!

(Agentidele). Ja naesterahwas?

Politseinik. Kui herra museumist wälja tuli,
jooksis naesterahwas rutuliste sammudega
minema, istus woorimehe pääle - ja ära ta
oligi!

Vaucr. Jumalale tänu!

Jean (muigates). Ja see Assyria kunstinäles-
atuste saal!

Coquet. See ei tee midagi. Meie oleme wähe-
malt ühe kätte saanud.

Jean. Selle eest olete Teie mulle tänu wõl-

gu, mina pean wooruse auhinna saama.

Vaucr. Laske, ma kägistan selle mehe ära!

Coquet (näitab wäikse ukse pääle paremat

kätt). Teie lähete sinna sisse, see on

meesterahwaste jaoskond ja - Teie teete
hästi.

Vaucr. Ma lähen sinna sisse aga mul ei ole

hirnu, minu südametunnistus on rahulik -

ma olen ennast kui mees näidanud. (Läheb).

Coquet. Jutustage seda kommissari herrale.

Vaucr. (Läheb uksest wälja).

Coquet (lukkab riiwi ette, agentidele kes

otsekohe aralähewad, lankuge. (Jeanile).

Ja Sina -

Jean. Mina ootan kommissari - ta peab mulle

tunnistuse andma - kaks tükki ühel päe-
wal!

Coquet. Hääl küll - kommissar laseb Sind juba kutsuda. (Lükkab Jeani uksest välja).

Trous. (tuleb pahemalt poolt).

18. etteaste.

Trousselet. Coquet.

Trous. Ma ei pea enne magamainemist midagi sööma. Na - nüüd tahame protokollli kokku seada ja selle peenikese proua Vaucresson kaassüüdlase ülekuulata. (Coquet'le). Tooge wang ette. (Istub kirjutuslaua taha).

Coquet (awab ukse). Astuge sisse, mu herra!

Vaucr. (tuleb sisse).

19. etteaste.

Vaucresson. Trousselet. Coquet.

Vaucr. (Trousselet pääle näidates). See on kommissar?

Coquet. Ja. (Keskelt ära).

Trous. (istub kirjutuslaua juures). Wõtke istet.

Vaucr. (istub tooli pääle kirjutuslaua ette).

Trous. Ma sean ainult protokollli korda ja kuuln Teid kohe üle.

Vaucr. Palun wäga. (Tõuseb üles ja kõnnib ümber, kõrwale). Ta seab enne oma protokollli korda, see on mulle ükskõik, sest et mind üksi kätte saadi. Taewale tänu, et Adele ära sai pogeneda. Ah - kui teda ka kinni oleks wõetud, see oleks kole olnud. Meha naene, ühe silmapaistmawa Parisi adwokadi - minu adwokadi, ehk õigemini, minu perekonna adwokadi, herra de Portenville abi-kaasa. Missugune skandal!

Trous. (waljult). Jääge istuma!

Vaucr. Ja. (Istub maha, tõuseb aga ruttu jälle üles; kõrwale). Jumal, ma elan oma naesest lahus, - olen peaaegu juba lahutatud - ühe sõnaga: ma olen waba mees. Mis sellest on - see protokoll on mulle ainult soowituseks, see on ametlik tõendus, et mul naeste juures õnne on. See waene Adele! Esimest korda oli ta nõus mulle rendez-

vous lubama - ja siis peab see tõlplane
museumi teener -

Trous. (kõrwale). Mis see inimene siis teeb?
(Kõwasti). Istuge omati ükskord.

Vaucres. Motlesin seda praegu teha. (Istub).

Teie teate siis juba, milles asi seisab?

Trous. Teie tunnistate üles, et Teie museumis
kinni olete võetud?

Vaucr. Pagana pihta! Ja!

Trous. Uhe naesterahwaga!

Vaucr. Kõige paremast seltskonnast, üks naes-
terahwas, keda mina armastan ja auustan.

Trous. Ma ei ole selle wastandit tõendanud -
jätame naesterahwas mängust wälja.

Vaucr. Ilus! Jätame ta wälja.

Trous. Teid süüdistatakse, et Teie museumi-
saali anakreoniliste stseenede waateko-
haks olete teinud, mida ma waljult karis-
tama pean. (Kõrwale). Iseäranis, et ma kah-
juks ise mitte tema asemel ei olnud.

Vaucr. Ilma mingi kõrwalise sihita - uskuge
mind. Wihma sadas - meil ei olnud wihma-
warju ja sellepärast põgenesime muséu-
misse.

Trous. (naeratades). Assyrria jaoskonda.

Vaucr. See huwitab mind kirjuliselt.

Trous. (waljult). Mingit tööolude warjamist!

Vaucr. Nagu soowite.

Trous. (kirjutab). Teie olete tõepoolest väga
kena kaabealune. Ma palun Teie nime ja
adressi.

Vaucr. Minu nime?

Trous. (waljult). Ma palun Teid tõtt ütelda
ja mitte, nagu Teie kaassüüdlane, kes en-
nast seaduse eest kõrwale hoida tahtis.

Vaucr. Naestel on wahel niisugused imelikud
motted.

Vaucr. Vaucresson.

Trous. (kargab üles). Vaucresson! Kas Teie ka
päris: kindlasti teate, et Teie nimi Vau-
cresson on?

Vaucresson (ülestõustes). Eila oli mu nimi
weel nii. Siin on Teile minu nimekaart.

Trous. (loeb, imestades kõrwale) Uskumata! Tal oli salajane rendez-võus oma endise naesega! (Kõwasti). Kus Teie olete?

Vaucr. (kõrwale). Oietm klubis. (Kõwasti). Rue Fortuny 6 5 -

Trous. (kõrwale). Kõik läheb ühte! (Tõuseb üles). Ah, mu herra! (Surub Vaucressoni kätt).

Vaucr. Mis siis?

Trous. (läheb tema juurde). Waudake, kakskümmendwiis aastat olen ma politseikommissar ja teen kolblusest üle astumiste kohta protokollisid - aga see on esimene koru - (Surub liigutatult tema kätt) Ah - minu herra!

Vaucr. (jubmilt). Kommissari herra -

Trous. Teie olete waba. (Läheb kirjutuslaua juurde). Ma saadan protokollid ära wormi pärast ja et asja lõpule wiia - aga mul ei ole tarwis Teile küll ütelda, et kohus omas kõrges tarkuses - (Raputab tema kätt) Ah - minu herra, kahekümne wiie aasta jooksul esimene juhtumine. (Läheb keskmise ukse juurde).

Vaucr. (kõrwale). See on hull!

Jean (tuleb tagast sisse).

20. etteaste.

Trousselet Jean. Siis agendid.

Jean. Kommissari herra, ma ootan ikka woel.

Trous. Ah - säääl sa oled - sina - lollipää!

Jean. Ma tulen oma tunnistuse järele.

Trous. Sa oled ilusa rumaluse ära teinud. Uhe mehe tema endise naesega oled sa kinni püüdnud.

Jean. Woimata!

Trous. Nad elasiwad lahus ja on nüüd ära leppinud.

Jean. Uhe mehe oma naesega! (Wajub toolile pahemat kätt ees).

Trous. Ja. (Awab keskmise ukse tagasoinas ja ütleb agentidele, kes wahil seisawad). Mu herrad, andke auu selle haruldasele autmehelo!

Vaur. Täiesti hull! (Läheb ära).

Koik politseiagendid (seisavad ritta tema ees ja kummardavad auupaklikult).

Trous. Kahekümnewiie aasta sees esimene juhtumine!

II. WAATUS.

Wäga hästi sisseseatud salon proua Vaucresson juures. Kaks kõrwal ust. Tagumine uks läheb veranda pääle. Keskel kamin. Pahe-mat kätt klawer; klaweri ees sohwa. Paromat kätt laud kolme tooliga. Klaweri pääl noodid.

I. etteaste.

Cecile. Oskar.

(+) Cecile (istub klaweri ees ja mängib).

(-) Oskar (tuleb keskelt sisse). Tere, preili Cecile.

Cecile (tõuseb üles). Ah! Teie ehmatasite mind ära, herra Oskar.

Oskar. Oskar - lühidalt Oskar!

Cecile. Ma ei julge seda.

Oskar. Teie peate aga julgema, nagu mina julgen ütelda: Cecile! (Kirguliselt). Cecile!

Cecile. Herra Oskar.

Oskar. On Teil aimu, kas Teie tädi oma uuri jälle kätte on saanud?

Cecile. Kas ta oma uuri ärakaotanud on?

Oskar (paneab kübara klaweri pääle). Kas ta Teile sellest midagi rääkinud ei ole?

Cecile. Mitte sõnakestgi!

Oskar (astub Cecile juurde). O Cecile!

Cecile. Herra Oskar!

Oskar. Täna kirjutame siis abielulepingule

alla. Notarius tuleb minu onu Portenvil-

le tuleb ka ja nädala pärast läheme

laulatuse ametniku juurde. Aga notarius

on mulle ükskoik, laulatuse ametnik on

mulle ükskõik, herra Portenville on mulle ükskõik, -

Cecile. Teie on ju kõik ükskõik.

Oskar. Mitte kõik. (Ta tõmbab ta sohva päale ja istub tema juurde, kirglikult). O Cecile!

Cecile. Herra Oskar.

Oskar (rahulikult). Kas Teie onu Vaucrosson ka tänaseks pidulikaks sünnimuseks siia tuleb?

Cecile. Iseenesest mõista! Ta on ju minu eestkostja ja tema allkiri on abielulepingu pääl tarvilik.

Oskar. Tema kokkupuutumine Teie tädiga saab väga naljakas olema. Juba kolm aastat ei ole ta üle selle läve astunud, kolm aastat ei ole nad mõlemad üksteist näinud.

Cecile. Oige küll, siiski paistab, et tema mitte ükski süüdi ei ole - minu tädi on närwiline. (Kurvalt). See ei ole toesti mitte minu süü, et onu ja tädi üksteist sagedamini näha ei saa.

Oskar. Ah - Cecile!

Cecile. Herra Oskar!

Oskar. Kui meie abielus oleme, siis ei tee meie mitte nõnda, nagu need mõlemad, meie ei lähe ialgi lahku. (Kaisutab teda).

Cecile. Ei, herra Oskar.

Oskar. Ja meie ei lase ennast ka mitte lahu-
tada.

Cecile. Ei, herra Oskar.

Anais (tuleb pahemat kätt uksest).

2. etteaste.

Endised. Anais.

Anais. Ah - Ah (Cecilele). Ma palusin Sind ometi kostümisid waadata ja nüüd leiama Sind siin herra Oskariga.

Oskar (teretab). Armuline proua -

Anais. Tere - Tere! (Cecilele). Miks sa sõna ei kuulanud? Ma olen Sulle juba ütelnud, et noor tütarlaps nooremehega mitte ükski jääda ei tohi, ka mitte oma peigmehega.

Minu ema oi jätnud mind ialgi herra Vaucresson'ga üksinda.

Cecile. Aga armas tädi -

Anais. Ma tean, mis sa ütelda tahad: kui herra Vaucresson ja mina enne abielusse astumist väljaraäkida oleksime saanud, siis oleksime meie pärastisi tülisi ära hoida võinud. See ei ole aga põhjus. Ma ei ole mitte kitsarinnaline, aga see ei lähe mitte. Pääle pulma on Teil aega küllalt.

Cecile. Aga armas tädi -

Anais. Ma tean, mis sa ütelda tahad: need paar päeva peab kasulikult ära tarvitama, sest pääle pulmi saate Teie nagu kass ja koer, ehk nagu herra Vaucresson ja mina elama.

Cecile. Aga armas tädikene!

Anais. Seda rohkem on Teil pärast põhjust, mett mitte enne mesinädalaid ära maitseta - ja sa ei oleks ialgi lubama pidanud -

Oskar (on oma kübara võtnud). Ma lähen juba ära. Ma kahetsen väga, et preili Cecile minu pärast etteheiteid on kuulda saanud. Ma lähen nüüd notariuse järele ja olen kohe jälle siin.

Anais. Väga hää. (Läheb laua juurde paremat kätt).

Oskar (äraminnes). Kas Teil on juba teateid politseikommissari käest?

Anais (ehmata). Mis?

Oskar. Kas ta Teie uuri juba on kätte leidnud?

Anais (häbelikult). Ja - ei - see on, ta tõi selle mulle täna hommiku vara tagasi.

Oskar (jumalaga jättes). Armuline proua -

Cecile (saadab teda).

Anais. Jumalaga. (Kõrwale). Kui oskanatu!

Oskar (ukse juures tasa Cecilele). Vähe närviline, see proua tädi.

Cecile (tasa). Seda teeb onu külaskäik.

Oskar (tasa). Ma tulen warsti tagasi. (ära pahemat kätt).

3. etteaste.

Cecile. Anais. Siis teener.

Anais (istub laua juurde, kõrwale). Ta ei oleks

mulle seda asja meelde tuletama pidanud.

Terwe öö olen ma sellest und näinud!

Cecile (kes käsipeegli on võtnud). Kuidas ma
välja näen, tädi?

Anais (kõrwale, ilma et kuulnud oleks). Aga
unenägu ei tee mind mitte rahutuks, waid
päris tõeasi. See protokoll, milles minu
nimi, minu täis nimi ette tuleb - Arthuri
nimi jäi nimetamata, see on õige - aga
mina olen kompromitteritud. (Tõuseb üles).
Aga wast läheb weel kõik hästi Arthur
tunneb prokuröri ja ta lubas kõik rattad
käima panna.

Cecile (tuleb jälle ettepoole). Kuidas ma
väljanäen, tädi?

Teener (teatab pahemalt poolt). Herra Vaucres-
son!

Vaucresson (tuleb pahemalt poolt).

4. etteaste.

Endised Vaucresson.

Anais (tõuseb üles). Minu mees!

Vaucr. (läheb Anais juurde). Madame! (Suudleb
tema kätt). Tere hommikust, Cecile!

Cecile. Minu kallid onu. (Kaelustab teda).

Anais (kõrwale). Ta on sihwakamaks läinud.

Vaucr. (wotab ühe karbi taskust). Siin on
sulle minu pulmakingitus.

Cecile. Palju tänu, armas onu. (Teeb karbikese
lahti). Ah - tore käewõru! (Läheb Anais
juurde). Waata ometi, tädi.

Anais. Wäga maitserikas.

Cecile. Ma panen ta teiste kingituste juur-
de. (Kõrwale, ära minnes). Oh, kui nad ometi
ära lepiksiwad. (Läheb paremast uksest
välja).

5. etteaste.

Anais Vaucresson Siis teener.

Vaucr. Ma pean Teilt wäbandust paluma, madame
me, et ma Teid tülitän, aga see iseäralik
juhtumine, et minu käsulaps mehele läheb!
Niipea, kui ma oma kohused kui eestkostja

täitnud olen, ei taha ma Teid enam ialgi
- ialgi -

Anais (istub leentoolile laua lähedale). Teie
olete väga lahke. Palun, võtke vastot.

Vaucr. (paneb kübara pianino pääle ja istub)
Täna väga. (Waiko waheaeg). Ja kuidas
Teie käsi, käib?

Anais. Väga hästi!

Vaucr. Seda on näha, Teie näete tore wälja.

Anais. Ma elan nii rahulikult.

Vaucr. Nagu mina. Ja, rahu -

Anais. Ah ja, rahu -

Vaucr. Millest wahel õnn ära ripub. Koos ela-
sime meie müras ja kãras - lahus, rahu!

Anais. Ah ja - rahu.

Vaucr. Ja waikus!

Anais. Meie ei ole nimelt mitte ükssteise
jaoks, waid ükssteise wastu sündinud!

Vaucr. See on õige, aga kui ükssteist jälle
nähtakse -

Anais. Ükskord kolme aasta sees -

Vaucr. Ja - siis on ometi hää meel - aga iga
päew -

Anais. O - see wiiks meeleheitmisele.

Vaucr. Muidugi! On ükssteisele ainult wastu-
meelseid asju ütelda -

Anais. Ma olen Teie poolt küllalt kuulda saa-
nud.

Vaucr. Wabandage - ma usun, et Teie -

Anais. Ma ei jäänud ühtegi wastust wõlgu.

Vaucr. Jumal seda teab! Aga see on tõesti
imestamisewäärt, kui ilusaks Teie olete
läinud. Ma ei oleks ialgi uskunud - see
täielik kuju -

Anais. Rahu ja see waikus.

Vaucr. Tõepoolest. Kui ma mitte Teie mees ei
oleks.

Anais (kargab üles). Siis tahaksite Teie sel-
leks saada?

Vaucr. Ma woiksin seda. Aga nagu asjad praegu
seisawad -

Anais. Ei taha Teie seda nimelt mitte olla.

Vaucr. Ja Teie mitte minu naene!

Anais. Ei, ei! Tõesti mitte! (Naerab, istub maha)

Vaucr. Juba jälle see pagana naer, mis koige juures süüdi on. Meie abielu koige ilusamatel silmapilkudel -

Anais (naerab ikka weel). Iseäranis just niisugustel silmapilkudel.

Vaucr. Olin ma Teie silmis ikka väga paljaks.

Anais (ei naera enam). Ei - seda mitte. See oli raskem närwilik olek. Minu ema oli mulle koike seda nii pühalikult ettekujutanud - ta oli natuke unistaja iseloomuga ja idealiseris ninelt koike. Ta kujutas mulle ühte poolljumalat ette -

Vaucr. Muinasloost!

Anais. Lühidalt ma ootasin dithyrambisid, kantatesid, odesid -

Vaucr. Ja mina awaldasin Teie pääle tühjuse moju.

Anais. Pezaegru.

Vaucr. (sunnib ennast naerule). Väga kentsakas

- toepoollest - väga kentsakas. (Tõsisel

toonil). Ja Teie! Kas Teie ei laulnud ikka

ühte ja sedasama laulu: Oh mamma! Oh mamma!

Ja igapäew mõni väikene nurjatus. Teie -

naene - ? Ei, Teie olite suur wallatu laps!

Anais. Teie käisite minuga ka niiviisi ümber.

Vaucr. Teie oma süü. (Tõuseb üles).

Anais. Teie wihkate mind siis ikka weel? (Tõuseb üles).

Vaucr. Mina Teid wihkan! Teil ei ole otsekohe semat sõpra. Ja niipea kui lahutus mööda on, saan ma weel otsekohe sem olema. (Suudleb tema kätt).

Anais. Siis nädala pärast. Portenville tõendas mulle, et täna nädala pärast lahutus läbiwiidud on. Siis oleme wabad.

Vaucr. Wabad! Meie wõime koguni weel kord abielusse heita! Kas mõtlete selle pääle?

Anais (kaheldes). Noh -

Vaucr. Mina - ilmaski!

Anais. Wõib olla sellepärast, et Teie weel kedagi kohast leidnud ei ole?

Vaucr. Ja kas Teie olete juba kedagi kohast

leidnud?

Anais. Noh -

Vaucr. Ah! Seda peate mulle jutustama. Palun!

Teener (teatab). Herra Arthur de Vlansec. (ära)

Arthur (tuleb).

6. etteaste.

Endised Arthur. Siis teener.

Arthur (jääb, kui Vaucressoni näeb läwe pääl seisma). O, wabandage! Kui ma eksitan -

Anais. Palun, herra de Vlansec, astuge aga sisse.

Arthur. Madame!

Anais (tutwustab). Herra Vaucresson, minu mees.

Vaucr. Mitte enam kaua.

Arth. (kummardab). Minu herra -

Anais (esiteledes). Herra Arthur de Vlansec, minu sober.

Vaucr. (teda silmitsedes kõrwale). Aha! See kohane! (Kõwasti). Rõõmustab mind väga Teiega tuttawaks saada.

Anais (Arthurile). Minu mees on siin Cecile abielulepingu pärast.

Vaucr. (kõrwale). Tä wabandab minu siinolemist.

Arth. Wabandage tülitamist. Ma lähen juba ära.

Vaucr. Ei, ei, mina pean tülitamise pärast wabandama.

Arth. Teie olete väga lahke, aga ma olen siin igapäew.

Vaucr. Ja mina olen peaaegu weel kodus.

Anais (astub mõlemate wahele). Noh, siis jääge ometi mõlemad siia.

Vaucr. (tasa Anais'le). Wäga kena inimene, see noormees. Mis ta siis oieti on?

Anais. Ta on diplomat.

Vaucr. Diplomati - aukartus!

Anais. Ta on väga tõsine inimene.

Teener (teatab). Proua de Portenville. (ära).

Vaucr. (kõrwale). Adele!?

Anais. See tuleb ka Cecile pärast. Kuidas Teie proua de Portenville meeldib?

Vaucr. (häbelikult). Oh - mulle? -

Anais. Mulle ka.

Adele (tuleb pahemalt poolt).

7. etteaste.Endised Adele. Siis teener.Anais (Adelele). Ometi, minu armas!Adele. Minu armas sõber! (Kaisutus) ta näeb Vaucressoni ja läheb selle juurde). Teie siin?Vaucr. Ametlikuks talituseks.Adele. Ah see - kui oestkostja. Tere, herra de Vlansec.Arth. Armuline proua -Anais (Adelele). Ja sinu abikaasa?Adele. Tal on veel tegemist, ta saab varsti siin olena. (Läheb pahemale poole Vaucresson juurde).Anais (paremal pool tasa Arthurile). Kas Teie prokuröoriga rääkisite?Arthur (tasa). Ei, ta on ärasõitnud.Anais. Kui halb.Adele (tasa Vaucressonile). Museumist nägin und, - et mu mees kõik teada on saanud.Vaucr. Ärge kartke. Mind ainult saadi kätte.Adele. Missugune õnn!Teener (teatab). Herra de Portenville! (ära).Portenville (tuleb pahemalt poolt).8. etteaste.Endised Portenville.Portenv. Minu armas sõber ja klient - minu herrad - mul on au. Ma olen hiljaks jäänud; vabandage mind. Mind pidas waimulus ühe ajalehemärkuse üle kinni, mille kohta minu ametiwendadel mitmesugused arwamised oliwad. Üks märkus, mis mind waimustas - ükskord ometi tehtakse ka midagi kõlbluse hääks - oleks kõige wiimasem aeg. Teie tunnete ju mind ja teate - sõnas ja kirjas täielik wabadus, aga - tegudes selle järel käia - selle vastu olen ma. Ma ei saa ülepää aru, kuidas kõlblus -Vaucr (istub Adelega sohwa pääle klaweri juurde korwale). Wana narr!Arthur ja Anais (istuwad paremale poole laua juurde).

Anais. Mis sääl märkuses siis seisab?

Portenv. Kas Teie ei ole seda veel lugenud? (Istub paremale poole, tõmbab ajalehe taskust välja). Siis kuulake. (Loeb). Kindlasti hallikast saame kuulda, et prokuröri ametile käsk antud, kõigi paragraf 330 all karistuseseaduse raamatus tähendatud üleastumiste pärast isiku pääle vaatamata vastutusele võtta.

Kõik. § 330?

Adele. Millest see paragraf kõneleb?

Portenv. Kolbluse vastu eksimistest awalikudes kohtades.

Kõik neli. O!

Portenv. (loeb edasi). See määrus on juba hääd wilja kandnud. Räägitakse ühest juhtumisest museumis -

Kõik neli. Museumis.

Portenv. Lugu, mis kohtukojas pikantse päälkirja all tuttav: Assyria lugu.

Kõik neli. Assyria lugu?

Portenv. (loeb). Ja. Aga midie ei hakka täna rohkem midagi välja lobisema. Üks indiskretne sõna wõiks mitut isikut Parisi seltskonnast kompromitterida. Meie räägime sellest asjast veel, kui ta kaheksadamas karistusekojas harutusele tuleb.

Kõik neli. Kaheksamas karistusekojas.

Portenv. Ja, paranduse politsei kohus.

Kõik neli (kõrwale). Minu Jumal! (Nad langewad toolidele).

Portenv. (pistab ajalehe taskusse ja tõuseb üles). Mis meil sellega õige tegemist, räägime parem omast asjast. (Anais'le). Armas sõber, mul on Teie jaoks üks roomustaw teade.

Anais (katsub ennast koguda). Tõesti?

Portenv. Teie tahate siis ennast toesti lahutada lasta.

Anais. Ja muidugi.

Portenv. Ma kahetsen seda elawalt. Mina omalt poolt tunnistan ainult üht põhjust abielu lahutuseks makswaks: truuduse murd-

mist; tähendab, kui naene süüdlane on. Kas mul ei ole õigus, Adele?

Adele (katsub ennast koguda). Ja muidugi, mu sober!

Porteny. Aga, et mitte läbi ei saada üksteisega! Täiagi! See tähendab, väljaarvatud siis, kui mina protsessi ajan. Ma rääkisin presidendiga, nädala pärast on asi joones. Teie ei paista täna sellest sugugi waimustatud olewat.

Anais. O ja - o ja.

Porteny. (Vaucressonile). Teie ka mitte.

Vaucres. (touseb püsti, segaselt). O ja - o ja.

Porteny. Nii siis joones! Selle järel, kui Teie üksteisest nii ilusasti lahti olete ühendanud, tahame meie siis nüüd oma lapsed ühendada.

Cecile ja Oskar (tulewad paremalt poolt eest)

9. etteast:

Endised. Cecile. Oskar. Siis teener.

Oskar. Armas onu, notarius on siin; ta ootab raamatukogus. (Näitab paremale poole).

Porteny. Pärts hää, meie tahame enne lepingu läbi lugeda. (Vaucressonile). Teie ei tunne minu oepoega weel mitte.

Vaucr. Siiski, siiski!

Porteny. Ei! Mina esitelen Teile teda täna osimest korda. Ta on tubli arst ja saab Cecile õnnelikuks tegema.

Oskar. Pärts kindlasti, mu herra!

Teener (astub kõrwal uksest sisse, Anais'le).

Kiri prouale. (Ära)

Porteny. Lähme siis, Vaucresson. (Oskariga paremalt poolt ära)

Vaucr. (nendele järele, kõrwale). Kaheksas karistusekoda!

Cecile (Adelele). Tulge, ma näitan Teile oma kingitusi.

Adele (kõrwale). Paranduse politsei kohus. (Cecilega paremat kätt ära).

IO etteaste.

Anais. Arthur.

Anais (on kirja lugenud). Taewas!

Arth. Mis on juhtunud?

Anais (annab talle kirja). Kõik on kadunud.

Mugge!

Arth. Kohtu kutse.

Anais. Paranduse politsei kohtu ette.

Arth. "Proua Vaucresson väga kahtlustatud."

Anais (võtab kirja tagasi, langeb sohva peäle)

Mina - väga kahtlustatud!

Arth. Oh mu Jumal! Aga taewa pärast, kuidas on
siis Teie õige nimi teada saadud?Anais. Oskar leidis mind säält ja nimetas
minu nime.Arth. Jumalale tänu, et vähemalt minu oma ei
teata.

Anais. Teie arwate?

Arth. (istub sohva peäle). Mitte midagi.

Anais. Kas Teie wast ainult enese pärast, oma
karriere ja oma auu pärast wärisesite?
Kas Teie mind küllalt ei armasta, et minu
kõrwal süüpingis istuda?Arth. Põhisõnusega cleksin ma Teile säält
seltsiks olnud - aga oleti on parem, et
ainult üks säält pingil istub.Anais. Ma tahaksin parem, et Teie see üks
olete.Arth. Väga lahke! Aga see asi ei läse - (kõr-
wale) Jumalale tänu - (kõwasti) ennast
enam muuta. Paha! Paha!

Anais. Mis peab nüüd saama? (Waheaege).

Arth. Salake kõik maha ja oodake wastutõen-
dust. Teile ei saa midagi tõendada.Anais. Teie usute siis tõesti, et mina kohtu-
niku ette lähen ja tema küsimuste peale
wastan: "Kaebealune Vaucresson, mis oli
Teil kuuteistkümnendal kuupäewal ühe
noore diplomadi seltsis müuseumi kõrwali-
ses saalis tegemist?"Arth. (touseb üles). Kui ainult minu sõber
prokurör mitte ära reisinud ei oleks.

Anais (kargab üles ja läheb paremale poole).

Teil ei ole teda tarwis. Mõtelge, kallid sõber, et ma Teie läbi kompromitteritud olen, ja et mul kedagi päälle Teie ilmas ei ole. Koigepäält peate Teie mind aita- ma, kui Teie mind armastate.

Arth. Kas ma Teid armastan!

Anais. Ja, aga mind, kaebealust, süüdimõistetut, ei wõi Teie enam armastada.

Arth. Teile antakse armu!

Anais (energiliselt). Aga ma ei taha, et mulle armu antakse. Ma ei taha sugugi kohtu ette minna.

Arth. Mis teha! Mõtleme järele.

Anais. Kas Teil on moni karistuse seaduse raamat?

Arth. Ei ole.

Anais. Siis tooge mulle üks. Oh kui kohmetud need diplomadid on!

Teener (tuleb pahemalt poolt kirjaga).

II. etteaste.

Endised. Teener. Siis Portenville.

Anais. Mis on?

Teener. Klubist toodi üks rutuline kiri herra Vaucressonile.

Portenv. (tuleb paremalt poolt). Vaucresson - see on notariusega raamatukogus.

Teener (paremat kätt ära).

Anais (korwale). Portenville - ehk wõib tema - (Arthurile). Siis tooge ruttu, mis ma Teile ütlesin.

Arth. Ma ruttan! (Pahemat kätt ära).

II. etteaste.

Portenville. Anais.

Portenv. Leping on väga hästi tehtud - ma tuln Teile praegu järele.

Anais (sohwa ees). Nüüd ei ole lepinguga aega - sänke - lugege. (Annab talle kirja).

Portenv. Kutse kohtusse ilmuda.

Anais. Paranduse politsei kohtu ette.

Portenv. Proua Vaucresson! Kas see wõimalik

on?
Anais (langeb sohvale). See Assyria lugu - olen mina.

Portenv. (üllatatult). Teie! (Tõsiselt). Onnetu! (Istub tema korwale) sõbralikult).
 Jutustage mulle terve lugu ära.

Anais. Ma olen ilmsüüta - mul ei olnud nõuu - ma wannun Teile! Ilma selle wihmata - selle neetud wihmata! Ei saanud kuhugi warju minna, sääl tuleb mul mõte: museum!

Portenv. Aha!
Anais. Ma pogenen siis sinna.

Portenv. Kellega?

Anais. Armas sõber, ärge laske mind --

Portenv. Punastada?!

Anais (ägedalt kargab üles). Ma ütlesin Teile juba, et ma enesel ühtegi süüdi ei tunne olewat.

Portenv. (on kä ülestõusnud). Ärge ometi kohe lõhkege! Päril püssirohu waati! See on kõik väga ilus, aga Teid on ometi teatawal wiisil ühe saatjaga tabatud! Ja nagu ajalehed tõendawad, peab see noor herra-

Anais. O - walesti mõistetud liigutus.

Portenv. (himuka uudishimuga). Liigutus? Ah - palun - seda peate mulle jutustama.

Anais. Ma palun Teid, ärge noudke üksikasju.

Portenv. Kähju - mina armastan väga detailisid.

Anais. Aga mu herra -

Portenv. Sõnas ja kirjas - ainult sõnas ja kirjas.

Anais. Lühidalt, museumiteener on seda protokollisse üles andnud ja - Teile näete, mind on ettekutsutud. (Pöörab ennast paremale poole).

Portenv. Waene naene!

Anais. Aga Teie olete minu wana sõber, minu wana advokat, Teil on kohtus mõju, Teie päästate mind! Teie ei lase mind mitte kohtuniku ette tirida, kahe sandarmi - politssisti wahel -

Portenv. Kui muud midagi ei oleks!

Anais. Kas sest weel küllalt ei ole?

Portonv. Ja kohtu otsus!

Anais. Mind - ?

Portonv. Ma lugesin Teile ju ette - kõlblust
kaitstakse riikliselt. Peab waljult üles
astuma. Wangimineki tulob tingimata.

Anais. Wangi! (Langeb leentoolile).

Portonv. Pärast toesti. Paragraf 330. (Wõtab
raamatu taskust). Siin on Teile karistuse-
seaduse raamat. Lugege paragraf 330. Ma
lõhen ruttu presidendi juurde, ma tahan
aktisid waadata ja kui ma woin -

Anais. Ah, armas sõber, Teile peate wõima.

Portonv. (ära minnes). Ma ruttan. (Kõrwale).

Pagana naene! (Pahemat kätt ära).

Anais (istub leentoolile paremat kätt). Para-
graf 330! (Otsib raamatust).

Vaucresson (tulob paremalt poolt oest sisse,
karistuseseaduse raamat käes).

13. ettesste.

Anais. Vaucresson Pärast Adele, siis Arthur
Vaucr. Paragraf 330. (Lõeb raamatu lahti ja
pöörab pahemale poole).

Anais (loeb). "See, kes süüdi on -"

Vaucr. (loeb). "Awaliku kõlbluse rikkumises -"

Adele (astub paremalt poolt taimode majast
sisse, lahtine karistuseseaduse raamat
käes, loeb). "Saab wangistusega -"

Arthur (pahemalt poolt, lahtine karistusesea-
duse raamat käes, loeb). "Kolmest kuust
kuni aastani karistada."

Kõik neli. O! (Langewad toolidele, näewad üks-
teist). Ah! (Kargawad üles, igauks peidab
oma raamatu ära ja teeb sobraliku näo).

Ah, sääl Teile olete! Ja! Mina!

Anais. Wabandage, minu härrased, thee on laual.

Lubage mulle oma käsi, herra de Vlansec.

Arth. Häameelega. (Tasa). Mul on karistusesea-
duse raamat.

Anais (tasa). Mul ka! Asi on halb.

Arth. Kahjuks, kahjuks.

Molemad (pahemat kätt ära).

I4. etteaste.

Vaucresson. Adele.

Adele. Meie oleme üksi. Ma wotsin karistuse-
seaduse raamatu oma mehe aktimapest. (Näi-
tab raamatut paneb selle klaweri pääle).

Vaucr. (näitab oma raamatut). Ma leiäsin ühe
eksemplari omas endises raamatukogus.

Adele. Ma lugesin paragraf 330.

Vaucr. (paneb oma eksemplari lauale). Mina ka.

Adele. Kui ma selle pääle mõtlen, et meie mõ-
lemad hädaohus olime!

Vaucr. Olime? - Oleme!

Adele. Meie?

Vaucr. Ja muidugi, politseikommissari sõbra-
liikkude sõnade järäle pidasin ma asja
lõpetatuks. (Tõmbab kirja taskust). Waadake,
mis ma praegu sain. Lugege.

Adele. (wõtab ja loeb). Kohtusse kutse

Vaucr. Paranduse politsei kohtusse.

Adele. Kui paha.

Vaucr. Ja Vaucresson - wäga selgesti wälja-
kirjutatud: Vaucresson!

Adele. (istub sohwa pääle). Jumalale tänu, et
mina wool aega sain ruttu woorimehega
plehku pista.

Vaucr. (istub leentoolile laua lähedale). Pä-
ris õige - aga mina istun ilusasti tündis!

Adele. (mõtetes). Mina, adwokati Portenville, ad-
wokadi seisuse ehte näene, paranduse polit-
sei kohtu ees. See oleks kole!

Vaucr. Kõik päris õige - aga ma loian, minu
seisukord ei ole, ka mitte kadedust ära-
taw. (Tõuseb üles).

Adele. Teil ei ole õigus, kallis sõber! See ha-
rutamine saab Teile hääs seltskonnas kasu
tooma. (Tõuseb üles). Ühte ma palun aga.

Vaucr. Mida siis?

Adele. Laske ennast süüdi mõista, ilma et Teile
ka märgatagi laseksite, kes Teilega oli.

Vaucr. Siis Teile tahate, et ma ennast puuri
pean laskma pista?

Adele. (paludes). Kui Teile nii hää olla tahate!

Vaucr. Ja, ja, ma armastan Teid -

Cecile (tuleb paremalt poolt).

15. etteaste.

Endised. Cecile.

Cecile. Mis Baptiste mulle praegu ütkeb? Her-
ra de Portenville on ära läinud - ja
meie leping?

Adele. Ja, ilma temata ei saa meie hästi -

Vaucr. Pane ennast wahapääl riidesse.

Cecile. Ma olen juba riides.

Vaucr. Siis wõta jälle riidest lahti.

Cecile. Sae on aga väga wastumeelt. (ära).

Vaucr. (räägib edasi). Ma armastan Teid päris
toesti, aga kui ma aimanud oleksin, et se
selle eest üheks aastaks wangi pandakse -

Adele. Ei Teile ei määrata ometi mitte kohe
koige kõrgemat trahwi. Wõtke eneselo tub-
li adwokat - muidugi mõista mitte minu
meest. Üks teine leiab juba pehmeid asja-
ajalusi.

Vaucr. Teile abikaasa käest ei wõi meie seda
ka hästi nõuda.

Adele. Teile saate kõige rohkem kuus kuud.

Vaucr. Ma tänan Teid!

Adele. Ma saan juba katsuma Teile Teile wan-
gisolemist kergendada; mina olen kahet-
sejate kurjategijate eest hoolitsemise
seltsi eestseisuses.

Vaucr. Mis?

Adele. Ja muidugi! Jga pühapäew saadame meie
wangimajasse liha ja kööki. Teile, Edgar,
peate igapäew liha saama.

Vaucr. See on igakohes troost! Aga see asi
on siiski väga wastumeelt.

Oskar (tuleb paremalt poolt sisse).

16. etteaste.

Vaucresson. Adele. Oskar.

Oskar. Mis siis meie lepinguga on?

Vaucr. Portenville ei ole mitte siin.

Oskar. Kui paha!

Vaucr. Siis andke wahapääl oma pruudile
paar musu.

Oskar. Olen juba teinud.

Vaucr. (kisendades) Siis peab ta need teile tagasi andma.

Oskar. See on aga väga vastumeelt. (ära.)

Vaucr. (edasirääkides) Ma ei raiskaks ju mitte ühe sõnagi, aga kuus kuud--

Adele. (kisendab) Ah! Minu mees tuleb.

Vaucr. (kõrwale). See naene ajab mind weel hulluks.

Portenville. (tuleb Pahemalt poolt).

17. etteaste.

Vaucr. Adele. Portenville. Siis--teenocr.

Portenville. Mind naerdi välja-- mind! Kakskümmend seitse aastat olen ma advokat. Esimest korda on mind välja naerud ja Teie, Vaucr, olete selle juures süüdi! Kakskümmend seitse aastat!

Vaucr. Mina? Kuidas siis nii?

Portenville. Hm! Teie küsite weel. Ma tulen presidendi juurest, kus Teie üle imestusega räägitakse. Naesemees, kes nagu armuõrgus jõmpikas museumis--

Adele. (kõrwale). Täewas! Ta teab kõik!

Vaucr. Portenville.-- Teile on walesti toetatud.

Portenville. Tühi jutt! Ma olen Teie ja Teie kaassüüdlase nime lugenud.

Adele. (kõrwale). Meie olime kadunud.

Vaucr. (kõrwale). Ta teab kõik!

Portenville. Wõtku mind pägan! Ma ei oleks nii paljude waewa näinud, et teie lahutust läbi wiia, kui ma enne teadnud oleksin.

Vaucr. (ühkest). Niisugusid asju saab ikka küllalt wara teada! Aga rääkige--kääkige, Portenville-- ma olen Teie teenistuses.

Portenville. Hää küll-- pange siis tähele! (Hüüab). Baptiste!

Vaucr. Ta tööb minu naese.

Adele. Vaucr. Ma langen minestusesse. Ah! (langeb) (sohwale).

Vaucr. See on weel liig wara.

Adele. (ruttu jälle ülestöustes). So?

Teener. (tuleb tagaseinast sisse).
Portenville. (Henrile). Ma lasen proua Vaucress-
 soni paluda!

Teener. (pahemat kätt ära).

Vaucr. Teie kutsute minu naise?

Portenville. Ja muidugi. Ta peab järelduisi tund-
 ma oppima.

Vaucr. Portenville, ma pidasin Teid õrnatund-
 liseks.

Portenville. Ma saan kõik läbi lilled ütlema.
 Proua de Portenville, jätke meid üksi. Teie
 siinolek võiks mind takistada kõike ütle-
 mast, isegi läbi lilled. Aga oma wahel-Teie
 ei kaota midagi, kui Teie mitte päält ei
 kuula. (wiib Adele paremale poole).

Adele. (kõrwale). Kui ei ole enam tilka werd
 soontes. (Paremale poole ära).

Vaucr. Portenville, ma wannun Teile, et mina ük-
 si süüdlane olen.

Portenville. Teie ka!

Anais. (tuleb pahemalt poolt).

18. etteaste.

Portenville. Vaucresson. Anais.

Anais. Kas te olite presidendi juures? (Nohi.
 (näeb Vaucressoni, kõrwale). Minu mees!

Portenville. (läheb Anais juurde). Pagana pihta
 mis pärast Teie mulle ei ütelnud, kollega
 Teie Assyria saalis olite?

Vaucr. (kõrwale). Kuidas-ta usub-ta ei tea siis-
 gi mitte midagi!

Anais. (Portenvillele). Kas Teie nõrga meelne
 olete! Minu mehe ees!

Portenville. Mis jaoks wigurid? Homme teab se-
 da ometi terve Paris. Teie kaks võite enes-
 te kohta ütelda, et Teie suurepäralised nar-
 rid olete.

Anais. ja Vaucr. Kuidas nii?

Portenville. Lasewad ennast molemad muscumis
 tabada.

Anais. (kõrwale, näitab Vaucressoni pääle) Tema.

ka?

Portenville. Ma ei tahtnud seda alguses sugugi uskuda. Aga president näitab mulle kommissari poolt tehtud protokollid ja ma nägin ja lugesin oma silmadega: herra ja proua Vaucresson.

Anais. Herra Vaucresson.

Vaucr. Proua Vaucressoniga!

Portenville. Ja!

Vaucr. ja Anais. Koos!

Anais. (langeb kõvasti naerdes teentoolile)

See on suurepäraline!

Vaucr. (niisamuti). See on tore!

Portenville. (naerab ka). Kuidas presidendi juures selle üle naerdi. Kumuli tahtis ta kukkuda naeru pärast! Ta jutustas siis ministri-le seda lugu. See tahtis ka kumuli kukkuda. Seda ei juhtu mitte igapäew ministri-le, et ta kumuli kukkub. Pisarad olivad tal silmas, kui ta ütles: wiguriwändad, see herra ja see proua. Juba sellepärast, et see juhtumine nii haruldane on, võistke neile mõlematele kümme franki rahatrahwi.

Anais. (naerab edasi). Kümme franki, see on odaw.

Vaucr. (naerdes) Pool kingitud!

Portenville. (räägib edasi). Andke neile hääd nou, tulewikus niisuguste kordadel kodu jääda ja kõige päält lahutuse kaebus tagasi võtta.

Anais. (jääb häkki tõsiseks). Lahutus kaebus.

Vaucr. (ka tõsiselt). Tagasi võtta!

Mõlemad. Ja miks siis?

Portenville. Noh, lubage? Ma pean ärawõitmata sallimatuse pärast kaebama.

Anais. Noh- ja?

Portenville. Sellega on õrnat kokkusaamised kaelustamise katsega tühjades museumi saalides väga rasked ühendada.

Vaucr. See on õige!

Portenville. Noh, kaaluge seda mõlemad järele. Ma jätan teid wiieks minutiks üksi. Ei! Seda lugu pean ma oma naesele jutustama. (Ära minnes, kõwaste naerdes.) See saab ka naeru

pärast kumuli kukkuma.

Anais. Vaucr.

Anais. (väga äritult). Teie kuulsite!

Vaucr. Ei saa lahutust!

Anais. Ja sellega oleksite teie nõuus?

Vaucr. (tõseb üles). Ei, ei, agakust see eksitus tuleb? Kuidas see tuleb, et abiellurahwas kollest igauks oma teed käib, ühes ja sellesamas protokollis kokku saavad.

Anais. See ei ole ometi mitte raske arusaada!

Meid wõeti ühes ja sellesamas politsei- ja oskonnas kiinni; kommissariil oli sel päewal jooksja, ta ei olnud mitte tõesti asja juures ja on selle segaduse sünnitanud.

Vaucr. See onnetus, et kommissariil just sel päewal jooksja pidi olema.

Anais. Mis pärast walisite teie just selle päewa oma juhtumiseks?

Vaucr. Mina ei walinud teda mitte.

Anais. Siis teie armukene?

Vaucr. Ja.

Anais. Kas ta ei wõinud siis seda järgmise päewa pääle odasi lükata?

Vaucr. Ei! Siis oli tal istumine kõlbluse tõstmise seltsis.

Anais. Kas tal siis nii wähe lugupidamist enese ees oli, et ta teie ettepanekutega nõuus oli.

Vaucr. Wabandago- ja teie?

Anais. Ah-see on midagi muud! Mina! Mina seisan uue abiellu ees!

Vaucr. Herra von Vlanseciga.

Anais. Ja muidugi!

Vaucr. Ah see! Siis osalt ette andmine!

Anais. Ma ei ole midagi ette andnud.

Vaucr. Tõeste mitte?

Anais. See jäi ainult katseks. Ah, mina herra, otsime parem wäljääsemise teed sellest umbuulitsest. Lahutusest tagasi astuda-see

on-teile ometi niisama wastumeelt nagu mul-
le.

Vaucr. Päriss tõesti.

Anais. (äritult) Ja seda ütlete teie mulle nii
rahulikult ja jahedalt. Kas teie puust wõi
kautshukist olete?

Vaucr. Ma wannun teile, ei ühest ega teisest.

Anais. (istub pahemad kätt laua juurde). Siis
mil wiisil tahate teie mind aidata.

Vaucr. Liiga rumal, et kommissaril just sel päe-
wal jooksja oli.

Anais. On see terve teie tarkus?

Vaucr. (istub tema wastu) Üks mõte! Ütleme õigust
tunnistame üles, et me mõlemad süüdi oleme-
aga igaüks onese otte ja ise juhtumisel.

Anais. Ei- mina olen &330 lugenud.

Vaucr. Mina ka.

Anais. (tõuseb üles ja läheb pahemale poole).

Ma tean küll, et herra Vlansee walmis on en-
nast minu eest ohwerdama aga kui ma mõtlen,
et ta siis kolm kuud kuni aasta kinni istu-
da wõib- ialgi see wõiks tema karrieret
rikkuda.

Vaucr. Ja mis minul ces seisab, selle pääle ei
mõtlen teie?

Anais. Teie! Teil ei ole midagi teha ja teie
ei ole ka midagi. Maailm ei kannata selle
all, kui teie moneks kuuks nägemataks jääte.

Vaucr. (tõuseb üles). Ma tänan teid.

Anais. Siis otsime midagi muud. (istub sohwa
pääle).

Vaucr. Ja! Otsime! (waatab talle terawalt otsa,
wäike waheaeg) Käes!

Anais. Mis siis?

Vaucr. (istub Anaise kõrwal) Teeme ministri
tahtmise järele. Lepime ära.

Anais. (waatab talle imestanult otsa). Kuidas
te seda arwate?

Vaucr. O-rahustage ennast ainult kaheksa päe-
wa pääle- siis wõime ennast ja jälle lahu-
tada lasta ja terve see lugu maksab ainult
kümme franki. See on ometi odaw.

Anais. Pool kingitud ja teie tahate siis kahek-
sa päewa jooksul-

Vaucr. Ütleme neliteistkümmend päeva.

Anais. Aga õnnetu inimene, teie tahate oma armu-
kest nii kaua potta?

Vaucr. Oma naasega - seda ei wõi ta pahaks pan-
na.

Anais. Aga minu herra, mina olen korralik nae-
ne.

Vaucr. Ma tahan seda loota.

Anais. Ma olen nii hästi kui kihlatud ja ei ta-
ha oma tulewast abikaasat mitte potta.

Vaucr. Aga mõtelge, kui teie oma tulewast oma
praegusega petate, see on ometi algupäraline!

Anais. Ei, see on wõimatu - otsime mõni teine abi-
nou.

Vaucr. Ei ole ühtegi!

Anais. Kirmus, seisukord!

Vaucr. (wõtab tema käest kinni). Mitte minule-
ma wannun teile. Teie olete ennast nii muut-
nud.

Anais. Mina?

Vaucr. Teie kasuks. Enne wäike saatan ja nüüd
ilus, awatolew, wainustaw naesterahwas. (ta-
hab teda kaisutada). Anais, minu armas Anais!

Anais. (wabastab ennast, naerab kowasti ja jook-
seb paremale poole). Ah, nüüd olete jälle
endine. Nüüd tunnen ma teid ära. Et teie oma
senisest armuloost wast tüdinunud olete,
siis tahate kordwahelduseks oma naesega
soprust sobitada.

Vaucr. Ma wannun teile, et see minu püha tõde
on.

Anais. Ma tunnen teie wandeid.

Vaucr. Siis katsuga ometi minuga jälle ainult
kähaksa päewa.

Anais. Mitte kähkset tundigi!

Wahcag.

Vaucr. (tundelikult). Anais, mõtle laste pääle.

Anais. (üllatatult). Missuguste laste pääle!

Vaucr. Ah see! Meil ei ole ju ühtegi. Teie olete
siis kõik usalduse minu wasta kaotanud. (A
(Siit pääle wäga rutuline tempo).

Anais. Koik- ja igaweseks ajaks. Ennem kui ma en-
nast weel kord potta lasen, parem see koi-

gewiimane! Parem kohtu ees harutamine ja isegi süüdi mõistmine.

Vaucr. Ah, kui lugu nõnda- noh olgu, nagu soovite! Nägemiseni kohtu ees!

Anais. Nägemiseni kohtu ees!

Vaucr. Ja see on teie wiimane sõna?

Anais. Minu wiimane sõna!

Vaucr. Madame!

Anais. Minu herra!

Molemad. (pööravad igauks ise külge).

Portenville. (tuleb paremalt poolt taimedemajast molemate wahete).

20. etteaste.

Anais. (Portenvillele). Teie ajate minu protsessi edasi.

Vaucr. Ja minule muretsete tubli advokadi.

Anais. Kaebtus jääb!

Vaucr. Kuni wiimseni!

Anais. (tõuswas tempos). Ma olen ju katsunud kokku leppimise teed leida. Aga leppimine selle herraga-

Vaucr. (sekka rääkides). Leppimine selle naesterahwaga- kes kolgi tõsiste sõnade pääle ainult tige da naeruga wastab-

Anais. Mees ilma tõsise kindla meeleta, ilma truuduseta, ilma südametunnistusega. Mis pakub ta mulle siis troostiks kõigi nende kergemeelsuste eest, mida ma talle andeks andma pean? Mõni teine naene võib ennast vähemalt oma lastega troostida. Aga mina isegi mitte lapsi! Ja selle mehoga, keda ma kolme aasta jooksul tundma olen õppinud, peaksin mina veel kauemini oma elu jagama! O ei, mu herra siis parem lahutus! Mu herra! (ära paremat kätt).

Vaucr. (ühel ajal tomaga, niisama ruttu). See naer on just see, mis mind meelheitmisel on ajanud. Kõige üle on ta naernud, naernud ja jälle naernud! Ühtegi last! Need igawesed etteheitid, et ühtegi last ei ole. Ühtegi last, ja, taewa pärast, selle eest ei wõi

ometi mina üksi wastutada! Ja ka nüüd weel
 edasi selle saatanliku naeruga piinatud ja
 tagakiusatud olla, wälja naeretud ja ikka
 wälja naeretud. O ei, madame: siis parem la-
 hutus! Madame (Ara pahemale poole).
 Portenville. (Kowaste naerdes). Need kaks saa-
 wad toesti ainult wäljas pool kodu ukstei-
 sega läbi! (langeb leentoolile).

III. waatus.

Suur tunnistajate tuba paranduse
 politsei kohtu kaheksandäs kijas.
 Uks tagaseinast wiib kohtusaali. Pa-
 hemat kätt üleüldine sisse käik. Pa-
 remat kätt üks kohtukirjutaja tuppa.
 Paremat kätt ees suur pottahi, taga-
 seinas pingid seina ääres. Uks tool
 pahemal pool, toolid ja laud paremal
 pool.

1. etteaste.

Kohtuteener. Jean Belgarde.

Kohtuteener. (juhatab Jeani pahemast uksest
 sisse). Siit sisse! Tehke mida teile üeldi.
 Teie olite tunnistaja. Siin on tunnistajate
 tuba. Küll teid juba kutsutakse.
Jean. Tean, tean, herra kohtuteener! Ma ei ole
 mitte esimest korda siin. Siin on minu kut-
 sekiri, Vaucressoni asjus. Assyria kunstimä-
 lestuste saal. See on minu saal. Wäga kolb-
 line saal!

Kohtuteener. Tola!

Jean. Paistab, et mõlemate mehe kui ka naese mini Vaucresson on.

Kohtuteener. (kohkunult). Mees ja tema naene?

Jean. See paneb teid imestama.

Kohtuteener. Ma olen päris kange.

Jean. Mina ka! Nüüdsel ajal on ju ilm pöörane.

Benjamin. (tuleb mundris keskelt kutselchega sisse.)

2. otteaste.

Endised Benjamin.

Benjamin. Teie, kohtuteener! Teie ajate ometi asjus juttu?

Kohtuteener. Ma lähen juba. (paremalt poolt ära)

Jean. Teie siin. Teie olete ju herra Benjamin, kommissari herra Trousselet büroost.

Benjamin. Ma olen säält koha päält lahkunud. Herra Trousselet müretsov mulle selle uue koha. Ma kutsun tunnistajaid ette.

Jean. Siis kutsute ka mind ette. (istub paremale poole).

Benjamin. Mis asjus?

Jean. Vaucressoni asjus.

Benjamin. Ah, teie, ei ole enam kava oodata harutamine on juba alanud. Praegu kuulatakse kaobealuseid üle.

Jean. Oh Jumal, ma ei jõua äraoodata.

Benjamin. Saal on puupüsti täis! Ja need naesterahwad! Niisuguste asjade juures ei puudu nad ialgi - isegi kontulaua taha on nad tunginud! Ja need tualetid!

(Tagast kostab lärm)

Jean. Mis siis lahti on?

Benjamin. (läheb taha, avab keskmise ukse). Üks naesterahvas on vist äraminestanud - kaobealusel on süda halvaks läinud. Minge wahel pääl kohtukirjutaja tuppa - küll ma teid õigel ajal kutsun.

Jean. Ma ei jõua ära oodata.

Portenville. (tuleb keskelt ametiriides Anais-

3. etteaste.

Benjamin. Anais. Portenville.

Portenville. (juhatab Anaisd). Ainult rahu, kallis sober, ainult rahu!

Anais. (Oma kübarat käes hoides). Missugune äritus! Ma ei saa sellest sugugi toibuda. (istub) paremale poolele).

Benjamin. (Tuleb ette). Kas armulisel proual midagi wiga on?

Anais. (Pöörab tema poole). Teie arwate? Ah, see inimene! Ma tunnen seda nagu!

Benjamin. (Nacratades). Seda ma usun, Madame! Mul oli su teid kommissori herra juures.

Anais. (äritatult kargabüüles). Ja sina julged minu ette ilmuda!

Benjamin. Minu ameti kohused!

Anais. (Portenville). Ma wannutan teid, Portenville, wiige see inimene minu lähedusest. Tema nagu teeb mind närwiliseks. (Paneb oma kübara paremat kätt toolile).

Portenville. Tehke mulle seda meelehädä, armas sober.

Benjamin. Minugipärast. (kõrwale). Kui ma kohtunik oleksin, siis peaks see naene põhjalikult oma närwi haigusest rawitseda saama. (keskelt ära).

4. etteaste.

Anais. Portenville.

Portenville. Mis teiega siis kohtusaalis juhtus, kui president nii isalik-sõbralikus toonis teie ees ja perekonna nime küsis.

Anais. Jätke mind oma presidendiga rahule.

Portenville. Herra Désagneux.

Anais. Tema on minu närwihoo juures süüdi.

Portenville. Ta on ometi wäga tähelepanelik.

Anais. Isalik-sõbralik: minugipärast! Aga miks ta selle hulga inimesi saali tulla on lasknud.

Portenville. Ta ei wõinud ju ometi asja kinnis-
te uste taga harutada! See oleks ju weel hä-
bistawam teile.

Anais. Ja need naesterahwad! Kohtunikude tooli-
de taha on weel terve pink pandud.

Portenville. Tung ja pileтите noudmine oli suur

Anais. Isegi kutseid on laiali saadetud.

Portenville. Wäga loomulik. Paranduse politsei
kohtus on muidu ikka wäga igaw-ikka hulgu-
sed, kerjajad, kelmid- wägauksluine repert-
nar.

Anais. Ja muidugi- nüüd olen mina kõmulugu, koh-
tuistumise pää kangelane. Vaucressoni lugu-
hiilga nummer. Naene, kel oma mehega salaja-
ne kokkusaamine on ja sääl juurest tabatak-
se! Seda peab hää seltskond nägema, see on
huwitawam, kui mõni näitemäng ja koh-
tukantselei pääle jookstakse tormi nagu ta-
atrikoha pääle. Ainult oleks pidanud hända-
sid kõrgendama. (Lähob pahemale poole). Spal-
on tungil täis -- ja terve wremiorepublikum
kõige rõõmsamas meeleolus. Puudub weel teat-
rieeskawa tegelaste nimedega. Ja see sumin
ja jõnin, see sõsin ja posin, see wisin ja
sisin, mis mulle kõrwa kostab ja need pilka-
wad ja hiriwitawad pilgud, mis minu pääle
wiibiwad ja mul were juukseotsadesse aja-
wad -- need herrad kohtukandidadid ja noo-
red adwokadid, kes mind armuhaigete silma-
dega wahiwad -- ja wanad teewad sedasama, ja
minu sõbrad, minu hääd sõbrad sunniwad en-
nast kaastunõlikku nagu näitama ja peida-
wad siis oma näod ruttu tuulelehwitajate
taha, et mitte kahjurõõmu pärast kõwasti
naerma hakata. Üks pidi muidugi päris ees
istuma, proua de Montbrison. See nikutab mulle
ikka imestanult, nagu tahaks ta ütelda Aga
laps, oma enese mehega, -- kui wäike kodanline!
Taewas, ma pidin enese üle walitsema, et mit-
te alla hüüda: sulle ei wõi seda muidugi
mitte juhtuda, sina wana kronks!"

Portenville. (naeratades). Asi on ometi --

Anais. Ja teie proua? Teda ma ei näinudgi.

Portenville. On ka siin! Mina ise tõin ta siia ja leidsin tallo veel hädawarwaga koha adwokate pingi taha. Tema ei tulnud mitte üdihimo pärast - ma kinnitan teile - osawõtmine on teda siia juhtinud. Ta on väga ärritatud ja wärisob nagu haawaleht. Ta ar-
mastab teid väga!

Anais. Ta on väga lahke. (Istub) See kõik on mind ülesäritanud. Ja siis tuli minu mees ja istus minu kõrwale süüpinkil - lõbus naerul näoga, teretas paremale poole ja teretas pahemale poole ja tegi niisuguse näo, mis ütlima pidi: Ja, ja! Mu käsi hakkas wärisema. Korraga algas president kärisewa häälega: abikaasad Vaucresson, tõuske üles! Abikaasad Vaucresson!

Portenville. See on see nõnda nimetatud pühitsetud wiis.

Anais. (Läheb paremale poole). Pühitsetud wõib ta olla, aga wiisakas ei ole ta mitte: Abikaasad Vaucresson, astuge lähemale! "Ma" tahtsin wastata, aga häkki see waikus! Ühtegi sõlistamist, rusuw waikus! Ainult kõikide silmad waatasiwad minu päale, üksigi ei julgenud hingata, nõopnõela kukkumist oleks kuulda olnud. Koik kuulatasiwad oieli aetud kaeltega, president waatas mulle tarretanud pilguga otsa, prokurör pilgutas pilkawalt silmi minu mees tegi lõbuse näo - pagana pih-
ta veel kord ja mina pidin ennast wägisi tagasi hoidma, et mitte kowaste hüüda: Kui kaua peab see lugu veel kestma? "Aga mä arwasin paremaks minestusesse langeda. (Istub
paremale poole)

Portenville. Ja president jättis asja harutamise poolele, aga ta ootab teid katsuge ennast koguda.

Benjamin. (tuleb keskel).

5. etteaste.

Endised Benjamin.

Benjamin. Kaebealune Vaucresson!

Anais. Juba jälle see inimene!

Benjamin. Ma tulen armulise proua juurde presidendi herra käsul.

Portenville. Rääkige.

Benjamin. Presidendi herra tegi mulle ülesandeks armulisele prouale ütelda, et ta enne mõned joodikud üle kuulab. Ta tehab enne teid nende üle kohut moista ja saab asja vähe pikemale wenitama, et teile kogumiseks aega anda.

Anais. Hää küll!

Portenville. Parema oleks küll, kui ta asja järgmise korra pääle edasilükkaks.

Benjamin. Seda ta ei saa juba otendusele wabandaga asja harutamisele kutsutud päältwaatajate pärast (keskelt ära).

6. etteaste.

Anais, Portenville

Portenville. Mõned joodikud! Kui need poisid mitte üles ei tunnista, siis on meil ilusasti tund aega ja ma woin teile wahepääl ütelda, mis te wastama peate.

Anais. Ma tänan väga, ma tean juba isegi, mis mul ütelda on.

Portenville. Andke ainult sula tõele auu!

Anais. See on ka minu nõu.

Portenville. Utelge päris otsekoheselt, et teie oma mehega museumis elite ja naerjad saavad teie pool olema.

Anais. Ah (tõsiselt) ma ei täha aga mitte, et inimesed tema üle naerawad.

Portenville. Mis see siis jälle tähendama peab?

Arthur (tuleb pahemalt poolt).

7. etteaste.

Endised Arthur.

Anais. (näeb Arthuri) Herra de Vlansec! Hääd et ta tuleb - ta peab tunnistajaks tulema (läheb Arthurile vastu).

Arthur. Armuline proua - ma tulon, et teie soovisid täita.

Anais. Ma ei ole teie rüütlimeelsusest midagi muud oodanudki. Mehe ja naese üle peetakse kohut, mis neid ilma naeru alla saadab. Minu advokat soovitab mul täit tõtt rääkida.

Portenville. See on küll kõige parem ja lühem.

Anais. Hääd küll - ma ütlen tõtt!

Arthur. Anais!

Anais. Meie mõlemad astume kohtulaua ette ja ma ütlen: Ja muidugi, ma olin säääl, kus mind tabati, aga mitte oma mehega!

Portenville. Mis?

Arthur. Ma wannutan Teid -!

Anais. (Arthuri pääle näidatos) Selle herraga Herra Vlansec'iga, noore diplomadiga, keda mateile kui tunnistajad tutvustan. Laske teda kohtu ette kutsuda, kuulake teda üle presidendi herra ja mina saan teile wastana, et üürikese aja pärast minu mees on minu tõsine mees.

Portenville. Siis see on see? (Uudishimulikult) Ah palun, jutustage mulle seda lugu.

Anais. (Paneb kübara pähe). Selleks ei ole aega. Tulge. (Tahab keskelt ära minna)

Arthur. (Hoiab teda tagasi). Aga teie saadate meid hukatusesse.

Anais. Ei tee midagi, meie jääme ühte, kui ka hukatuses - kohtuniku seadusliku otsuse läbi ühendatud.

Arthur. Ja konsulikoht, mida ma saama pean.

Anais. Võib oodata, kuni meid wabaks lastakse.

Arthur. Ta ei oota, aga mind võib iga silmapilk Tananarvasse saata. (Tahab ära minna)

Anais. Tata -

Arthur. Mitte tata - Tanana.

Anais. Tatata, woin Tananariva on üsna ükskõik Troopikamaa paradiis! Minu unistuste paleus Nüüd ei wõi enam wiiwitada!

Portenville. Oh seda armastust!

Anais. Mis abielu läbi pühitsetakse! Nüüd peab mind mu mehest lahutatama. (Tahab ära minna)

Portenville. Teie unustate aga ühe asja ära : lahutatud naene ei tohi oma kaassüüdlasele mehele minna. See on seaduses väga selgesti üteldud.

Anais. Ah!

Portenville ja Arthur. Ja muidugi, väga selgesti.

Anais. Seda pahem. Kõik, ainult mitte lepitust minu mehega Tulge!

Portenville. Pea -ma tean pääseteed!

Anais. Omu sober!

Portenville. Kui teie selle herraga koos olite, siis pidi loomulikult teie mees kelligi teise naesterahwaga koos oloma.

Arthur. Selles samas saalis.

Anais. Aga mitte ühel ajal.

Portenville. Järjekult peab kommissar mõlema juhtumised ära wahetanud ja ühte protokollile wõtnud olena.

Anais. Üsna õige.

Portenville. Noh siis peab teie mees ülestun- nistama - teie woite waikida.

Arthur. Tore!

Anais. Minu mees saab aga tõrkuma.

Portenville. Ma nouan seda tema käest kui ise- äralist wastutulomist.

Arthur. Ja teie ei ütle ta mitte ei. Anais, las- ke oma advokat toimetada ja ma wannutan teid ärge meid krompromittarige.

Anais. Teie kardate küli.

Arthur. Ma kardan teie pärast, Anais -ma ruttan ministeriumisse ja olen kohe jälle tagasi. (Pahemalt poolt ära).

Anais. Mulle paistab, et ta oma karriieri roh- kem armastab kui mind.

Portenville. (Läheb keskmise ukse juurde). Ta

on nimelt oma aja laps. Sää! tuleb teie mees. Ma tahan temaga rääkida. Minge, vahepääl kantsseleisse.

Anais. (Ära minnes kõrvale). Natuke liiga oma aja laps - see herra de Vlansec. (Paremat kätt ära)

Vaucr. (tuleb keskelt).

8. etteaste.

Portenville Vaucr.

Vaucr. Noh, kuidas käsi käib?

Portenville. Täna, paremini. Aga enne kui harutamine uuesti algab laseb minu klient teid paluda.

Vaucr. Kõik mis ta tahab. Ma võtan kõik vastu. Ainult kohtunikude ja naispublikumi jaoks tahame õige rõõmsad ja täiesti lepitatud välja näha. Ma saan tõendama, et tema see oli, kelléga mind tabati. Tal on ainult vaja ütelda: See on küll rumal, aga õige! Meid naerdakse välja, aga mis sest? Parisis unustatakse ruttu.

Portenville. aga teie abikaasa ei ole sellega wist mitte rahul, ta nõuab teie käest: awaliku ülestunnistamist, et teie mitte oma naasega, waid ühe teisega kokku saanud olete ja mina nõuan, et teie ta nime nimetaksite.

Vaucr. Teie nõuate, et mina tema nime nimetama pean?

Portenville. Ma palun seda. Teie ütlete lihtsalt, et teie daame ennast politseikommisari ees proua Vaucressoniks nimetas. Kõigepahemal korral laseme meie see isiku ette kutsuda.

Vaucr. See isik. Tore mõte!

Portenville. Eks ole? Ma loodan siis, teie ütlete -

Vaucr. Mida te tahate - ainult ühte mitte.

Portenville. Teil ei ole ometi tarwis niisuguse isiku wastu ornatundeline olla.

Vaucr. Aga -

Portenville. Mitte ühtegi aga! Teie naene ei pane teile seda tõesti mitte pahaks, just vastuksa! Lõpulikult on meil igalühel niisugune väikene patt hine pääl. Mina ise -

Vaucr. Teie?

Portenville. Ja muidugi. Üks väike koorilaulja Odeonist - Sophie Baluchon.

Vaucr. Sophie Baluchon!

Portenville. Ja kui ma siin õigust kaitsnud olen -

Vaucr. Lähete teie üle kohut tegema!

Portenville. Ma võtan aga ikka enne oma ametikuue seljast ära. Et aga meie asja juurde tagasipöördä - Teie ütlete siis -

Vaucr. Ma palun teid, Portenville, ärge seda nõudke.

Portenville. Kas wast mõne mehenaesega tegemist on?

Vaucr. (olawalt). Ei! Kuidas teie selle pääle tulete?

Portenville. Wõi kardate teie, et teie armukene selle pärast teid maha jätab?

Vaucr. Päräs õige.

Portenville. Siis mimetage mulle vähemalt nelja silma all tema nime.

Vaucr. Teile!

Portenville. Waikimise pitsati all.

Vaucr. Portenville, ma tean, mis on nõuab ja ma laseksin ennem enese koele äraloigata, kui ma teile tema nime ütlen.

Anais. (tuleb paremalt poolt).

9. etteaste.

Endised Anais. Siis Jean.

Anais. Ma ei ole oodanudgi midagi muud, aga meie saame ka ilma teieta selle nime teada.

Vaucr. ja Portenville. Kuidas nii?

Anais. Mul on tunnistaja. (Ta läheb paremat kätt ukse juurde). Astuge sisse.

Jean. (tuleb paremalt poolt). Ma põlen päräs, et tunnistada.

Vaucr. (kõrwale). Tuhat ja tuline, museumiteener.

Anais. Tunnistaja, wastake.

Jean. (astub ette). Ma tunnen seda lugu, ma ei ole mitte esimest korda siin. Belgarde Jean Antoine, Gustaw, Edmond kolmkömmend wiis aastat wana, Asnières sündinud, clan -

Anais. See ei huwita meid sugugi (ta näitab Vaucresson'i pääle). Kas teie seda herrat ära ei tunne?

Jean. (läheb Vaucresson'i juurde). Wõi weel, see on seesama herra, kes mind ära kägistada tahtis.

Anais. Kas see herra oli ühe naesega ühes?

Jean. (sügab ennast). Ja, oma enese naccsega, nagu kommissari herra töendas.

Anais. Ei, see ei olnud mitte tema naene.

Jean. Ma kahtlesin ka selle juures, et see tema naene on.

Portenville. Kuidas ta riides oli? Kas teie wõite seda meile kirjeldada?

Vaucr. (tasa Jeanile). Siin on kaks leiust'd. Waiki -

Portenville. (astub mõlemate wahele). Ma palun, -I mitte tunnistaja pääle mõju awaldada.

Jean. (Pistab raha taskusse). Ologe mureta! Mina ei waata põhjusemetelikult daamodele, kes minu saali astuwad, mitte otsa, Kõlbliseselt, aga diskret. Ja pääle selle tulewad naesterrahwad Assyria saali ikka paksu looridega näo ees.

Portenville. (lõbusalt). Kergesti arusaadaw.

Vaucr. (kõrwale). Ma hingan kergemalt.

Anais. (kõrwale). Kui halb!

Jean. Aga sellegi pärast wõin ma teid, et teile wastutulelik olla, jälgile wiia.

Anais. ja Vaucr. Jälgile! (koos.)

Portenville. Rääkige!

Jean. Noh siis - Kui see naesterrahwas rutuliste sammudoga saalist lahkus, siis libises tal midagi taskust wälja, mis ma hoolega alles hoidsin.

Vaucr. (kõrwale). Mina ei kaotanud midagi.

Jean. Siin ta on. (wõtub ühe nimekaartide koti-kese taskust wälja.)

Portenville. (wõtab selle). Nimekaartide taskukene.

Vaucr. (kõrwale). Ära neetud. Tema naese taskukene.

Portenville. (Jeanile). Jätke meid üksi.

Jean. Kas ma woin wahapääl einet süüa?

Portenville. Ja muidugi. Aga tulge jälle tagasi

Meil on teid tarwis.

Jean. Teie w õite minu pääle julge olla. Ma polen ju ülestunnistamise himus. (Läheb pahemat kätt ära).

10. etteaste.

Vaucr. Anais. Portenville.

Anais. Noh siis - waatame järele (Portenvillele)
Palun, tahke ruttu lahti.

Vaucr. (elawalt). Ma palun teid, ärge tehke seda mitte. Uhe daame au on kaalu pääl. Kui teil wähegi takti on, siis andke taskukene minu kätte.

Anais. (elawalt). Mitte ialgi!

Portenville. Niisugust tähtsat tõenduse asja ei anna mina ometi käest ära. (Tahab taskut awata). Waatame siis järele.

Vaucr. (hoiab teda tagasi). Ärge tehke seda.

Anais. Tehke!

Vaucr. Üks silmapilk! - Ma teen ettepaneku, taskukest proua kätte anda.

Anais. Minu kätte?

Vaucr. Teie kui naesterahwa kätte usaldan ma oma

Anais. Armukese au.

Vaucr. Minu naene peab otsustama, kas selle taskukese omaniku nime peab nimetama.

Anais. (Portenvillele). Andke siia.

Portenville. Oma kliendi söowi ei tohi ma täitmata jätta. Võtke. (annab talle taskukese).

Vaucr. (Kõrwale). Jumalale tänu!

Anais. (Awab), Ah!

Portenville. Kes ta on?

Benjamin. (ilmub tagast).

11. etteaste.

Endised. Benjamin.

Benjamin. Presidendi herra laseb prouale teada, et ta viimase joodiku juurde on jõudnud.

Anais. (peidab taskukese oma taskusse; Portenville le). Jätke mind selle herraga üksi.

Portenville. Teie tahate veel mõnda üksikasja teada saada! Ma mõistan. Et teie aega võidaksite, palun ma ennast viimasele süüalusele ametlikuks kaitsjaks.

Anais. Wenitage asi pikale.

Portenville. Seda tein ma ikka. (Benjaminiga ära keskelt).

12. etteaste.

Anais. Vaucr.

Anais. Siis Adele on see Adele!

Vaucr. Sel põhjusel arvasin ma paremaks, et teie nime teada saate ja mitte mees.

Anais. See salalik! See uhke! Kuidas ta alati häbelik ja auus, see -

Vaucr. Teil oleks õigus, meie pääle pahane olla kui meie mõlemad teie ja mina, loomulikud esoludes elaksime. Nõnda oleme aga mõlemad vabad, juba 3 aastat vabad, nõnda ütelda lahutuse eelõhtul, mis teile võimaluse annab, vicomte de Vlansec'ile mahele minna.

Anais. Palun, jätame teda mängust välja.

Vaucr. Minugipärast. Mis nüüd Adelesse puutub -

Anais. Ma olen päris keeletu. Ja tema on teie kui tõsise kawaleeri pääle waadanud.

Vaucr. Nagu päris tõsise pääle.

Anais. Ja teile mitte armastuse awalduse juure näkku naernud?

Vaucr. (uhkelt). Niisakus keelab mind ütlemast, mis ta minu näoga tegi.

Anais. Imelik, väga imelik.

Vaucr. Aga meeldiw!

Anais. Teie tahate siis, et ma teda päästan?

Vaucr. Ma wannutan teid.

Anais. Teie armastate teda ikka weel?

Vaucr. Oh ei! Teie teate, Anais, keda ma ikka weel armastan.

Anais. Tõesti.

Vaucr. Päriss tõesti. See, kes mulle võimalikuks teeb, et ma temaga wiisakalt lõpetada wõin teeb mulle toepöolest suure hääteo.

Anais. Kui tema seda teaks.

Vaucr. Arge temale seda ütelda, see haawaks teda ja ma ei taha mitte, et ta enesele selle pärast etteheiteid teeks, et ta ennast minu kätte on usaldanud. Tema sõatus on teie käes. Teie olete warsti minu lahutatud naene, teie ei armasta mind ja mõlete warsti jälle mehele minna. Mis põhjus woiks teil olla, sellele waese! naesele niisugust tempu mängida. - Teie ei wasta mitte!

Adele. (tuleb wäga äritult keskelt).

13. etteaste.

Endised. Adele.

Adele. Mis mu mees mulle praegu ütleb? Museumiteener on ühe nimekaartide taskukese leidnud!

Vaucr. Teie oma.

Adele. See on minu taskus.

Adele. (Anaisele). Sa ei saa seda mitte kui sõjariista minu wastu tarwitama.

Vaucr. Teie ei woi seda mitte teha!

Adele. Ei seda sa ei tee mitte. Sa oled minu sõber, minu parem sõber ja sul ei ole ühtegi põhjust selleks.

Vaucr. Mitte kõige vähematki, sest et ma waba olen.

Adele. Kui sa mind äraannad, minu mees - minu au - ma olen kadunud!

Anais. Minu waene Adele!

Adele. Sa kahetsed mind?

Vaucr. (kõrwale). Ingel, see Anais.

Anais. Kui ma sind mitte ära ei anna, kaotan viconti, kellele ma mehele minna tahan!

Adele. Minu waene Anais!

Anais. Sa kahetsed mind?

Vaucr. (kõrwale). Ka indel, see Adele.

Adele ja Anais. Oh kui õnnetud meie mõlemad oleme. (Langevad üksteisele kaele).

Vaucr. (kõrwale) Kad kaelustawad üksteist! Imelik pööre! Lubage. (Istub).

Anais. Tulise pihta. Mikspärast sa just minu meest armastad. Minu meelest on see natuke imelik!

Adele. O see oli esimene kergemeelne samm, millele tema mind awateles. On see siis minu süü, et ta nii awatelew on?

Anais. Awatelew? Kes? (Läheb Vaucr. juurde).

Vaucr. Mina!

Anais. See on uskumata!

Vaucr. Waga meelitaw.

Adele. Kui sinu oma meest nii tunneksid, nagu mina -

Vaucr. Waadake! (Tõuseb üles).

Adele. Kui sa teaksid, kuidas ta mind nõnda ütelda magnetiliselt külgetõmbas.

Anais. Magnetiline on ta ka weel?

Vaucr. Olen!

Anais. Ja sa ei ole kunagi tema üle naerna pidanud, ta ei ole sinu meelest ialgi kuulnud, ta mitte ialgi naeruwääriline olnud?

Adele. (unistawalt). Mitte ialgi!

Anais. Imelik!

Adele. Ka palun sind -waata talle ometi kord tähelepanelikult otsa!

Mõlemad näesterahwad. (waatawad nina lõrgnondi labi Vaucresson'i).

Vaucr. (kõrwale) Mul paistab, et ma enampakkumise alla lähen.

Anais. Sina leiad ta ilusa olewat?

Adele. Koik nagu kord ja kohus! See sihwakas kujud! Need peenikesed kombes! See tore seis!

Anais. (Kõrwale.) Imelik, seda ei ole mina weel ialgi tähelepannud.

Adele. Sina ei ole koike seda mitte tähelepannud, sellepärast et sa teda ei armasta.

Anais. (järelmõteldes). Ja - ja - sellepoolest woib sull oigus olla.

Vaucr. Meie ainuke lootus oled sina-olete teie!

Anais. Nüüd ma tean, mis ma tegema pean.
Portenville. (tuleb keskest).

14. etteaste.

Endiséd. Portenville. Pärast Jean.

Portenville. Mõimata on asja veel pikemale we-
nitada. - Minu klient tunnistas kõik üles.

Kohe tuleb Vaucresson asi ette.
Jean (Pahemalt poolt sisse tulles) Vaucressoni
asi. Siin ma olen!

Anais. (Jeanile) Kas teie valmis olete wänduma,
et teie selle taskukese mis te meile and-
site, omas saalis leidsite?

Jean. Ja muidugi!

Anais. Hää küll. (wõtab oma nimekaartide tasku-
kese taskust ja annab selle museumiteenrile)
Sähke teie peate ta presidendile andma.

Adele. (kõrwale) Taewas!

Anais (Portenvillele, kes talle oma käe ulatab).
Tulge, mu sober.

Vaucr. (tahab Jeani tagasi hoida). Uks silmapilk!

Anais. Ei, ei! (Jeanile). Minge ees!

Jean. äga häämeelega (keskest ära).

Anais ja Portenville. (lähewad tema järele).

15. etteaste.

Vaucr. Adele.

Adele. (toolile lanredes) Ma olen kadunud.

Vaucr. Seda ei oleks ma Anais poolt mitte oo-
danud.

Adele. Ja teie seisate siin nõuta, kuna minu
mees teada saab. - Meie peame põgenema!

Vaucr. Põgenema?

Adele. Kui meie siia jääme, tapab meid minu
mees ära!

Vaucr. Juristid ei lase mitte nii kergesti; nad
armastawad parem protsessisid, kui sojariis-
tu. Ta laseb ennast küll ainult lahutada.

Adele. (rõõmsalt) Ja teie wõtate siis mind nae-

seks?

Vaucr. Kui ma pean-?

Adele. Mis te ütlete? Täewas, nad tulewad!

Portenville. (tuleb keskelt).

16. etteaste.

Endised. Portenville. Siis Benjamin. Pärast Anais.

Portenville. Asi on lõpetud. Kallim Adele, ma olen wainustatud!

Adele. Wainustatud!

Portenville. (Vaucresson'le). Teie naene oli suurepäraline!

Vaucr. Suurepäraline!

Portenville. See oli genialne konks ja selle taskukese abil --

Benjamin. (keskelt teatades). Proua Vaucresson õnõigeks mõistetud.

Vaucr. Minu naene on õigeks mõistetud!

Portenville. Ja teie ka!

Anais. (keskelt sisse astudes). Isegi mitte kümnet fraki trahwi. Waesed soowisiwad mulle õnne, päälkuulajad plaksutasiwad käsa ja president kaelustas mind ja ütles mulle julgustawas toonis: Ikka nõndawiisi edasi!

Vaucr. Kust see kõik siis tuleb?

Anais. (tasa Vaucressonile). Ma andsin museumi-teenrile oma enese nimekaartide taskukese.

Vaucr. O tuhat tänu!

Portenville. (astub mõlemate wanele, tasa Vaucresson'le). Tema genialne note päästis teie armukese. Kellega teie siis õieti museumis olite?

Vaucr. (tasa Portenvillele, pilkawalt). Sophie Baluchon'ga.

Portenville. Pst! See truuduseta!

Anais. (tasa Adelele, temale ta nimekaartide taskukest tagasi andes) Siin on sinu omandus. Sa oled minu mehe hääde külgede üle mu silmad awanud -- meie oleme tasa! (Vaucresson'le, peenikese koketteriega) Tulge, Vaucresson!

Meie tahame katsuda, üksteist kord tundma
õppida!

Vaucr. (pakub temale oma käewarre). Anais!

Vaucr. ja Anais. (hakkavad äraminema).

L Õ P P.

